

РІК LVIII, Ч. 11

ЛИСТОПАД — 2001 — NOVEMBER

№ 11, VOL. LVIII

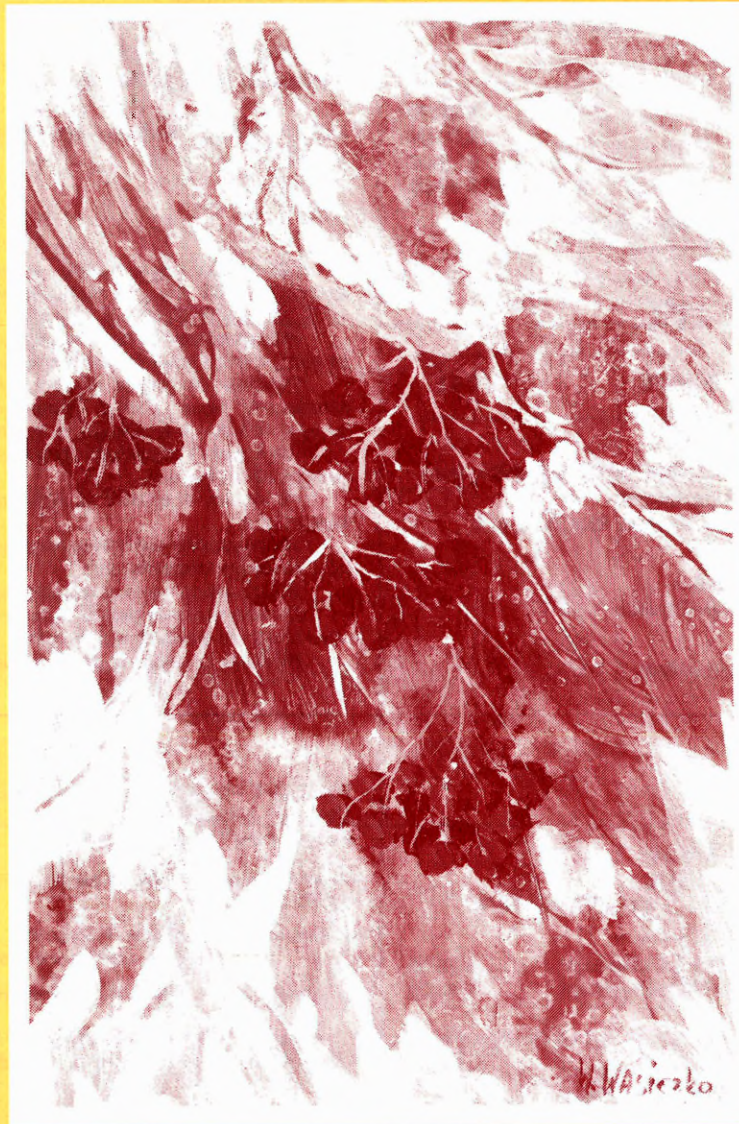
НАШЕ ЖИТТЯ

OUR LIFE

ВИДАЄ СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ — PUBLISHED BY UNWLA, INC.

НАШЕ ЖИТТЯ

PIK LVIII

ЛИСТОПАД

Ч. 11

Виходить раз у місяць
видає
СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

Неприбуткова організація
Засновник Українського Музею в Нью-Йорку

Головний редактор — Ірена Чабан
Редактор англomовної частини — Тамара Стадниченко
Мовний редактор — Лев Чабан

Редакційна колегія:

Ірина Куровицька — (з уряду) — Голова Союзу Українок Америки
Марта Богачевська-Хом'як
Любов Волинець
Іванна Ганкевич
Анна-Гая Горбач
Марта Тарнавська
Людмила Тарнашинська

Адреса редакції: 108 Second Avenue
New York, NY 10003

Тел.: (212) 674-5508 Факс: (212) 254-2672

Річна передплата в США

Для членів США ..... \$ 25.00

Для інших передплатників ..... \$ 30.00

Поодиноке число ..... \$ 3.00

В країнах поза межами США ..... US \$ 40.00

Адміністратор: М. Оріся Яцусь
Тел./Факс: (732) 441-9377

OUR LIFE

VOL. LVIII

NOVEMBER

№ 11

Published by
UKRAINIAN NATIONAL WOMEN'S LEAGUE OF AMERICA, INC.
Non-profit organization
Founders of The Ukrainian Museum in New York, N.Y.

Editor-in-Chief — Irena Chaban
English Editor — Tamara Stadnychenko
Ukrainian Language consultant — Lev Chaban

Contributing Editors:

Iryna Kurowyckyj — UNWLA Inc. President
Martha Bohachevsky Chomiak
Lubow Wolynets
Iwanna Hankewych
Anna-Halia Horbach
Martha Tarnawsky
Ludmyla Tarnashynska

Editorial Office: 108 Second Avenue
New York, NY 10003

Tel.: (212) 674-5508 Fax: (212) 254-2672

Annual subscription in the USA for UNWLA members ..... \$ 25.00
Annual subscription in the USA for other subscribers..... \$ 30.00
Annual subscription in countries other
than USA..... \$ 40.00 US currency
Single copy ..... \$ 3.00

Business administrator: M. O. Jacus
Tel./Fax: (732) 441-9377

ЗМІСТ

Андрей Шептицький.....	1
Одарка Майданська-Ілюк. Пом'янімо їх!	1
Розважання Матері Тереси	4
Іванна Шкарупа. Уляна	5
Людмила Смоляр. Вона творила історію. Пам'яті Зінаїди Мірної	7
Our Life	
Iryna Kurowyckyj. From the Desk of the President	9
Anna Krawczuk. Women in Military Service for America Memorial Moments	11
Martha Bohachevsky. Civil Society in Oleshnia	13
Martha T. Pelensky. Global Warming	14
Ihor Magun. The Basic Facts of Stroke	16
Вісті СФУЖО	17
Слово голови США Ірини Куровицької на засіданні Головної Управи	18
Діяльність округ і відділів	21
Переступили межу вічності	28
Добродійство	30
Листи з України	32
Нашим дітям	34
Наші смаковинки	36

Ілюстрації Дарії Наулко.

Illustrations by Daria Naumko.

На обкладинці: "Калина", акварель, 1988 р. Володимира
Васічко

Просимо всіх дописувачів посилати до редакції тільки оригінали дописів, статей. Згідно з журналістичною практикою, не подається копій, що були поміщені чи переслані до інших видань.

Незамовлених матеріалів редакція не повертає, а також не веде листування з приводу невикористаних матеріалів.

Редакція застерігає за собою право скорочувати матеріали і виправляти мову. Статті, підписані прізвищем чи псевдонімом автора, не завжди відповідають поглядам редакції.

Передруки і переклади матеріалів з "Нашого Життя" дозволені за поданням джерела.

На адресі, поміщеній на журналі, є зазначено, доки заплачена передплата.

Усі редакційні матеріали просимо пересилати на адресу редакції, з поміткою "редакторів".

Кошти вироблення кліше покривають дописувачі.

Дописи просимо писати виразно, через два інтервали, зокрема чітко імена і прізвища поданих осіб.

Редакція приймає за домовленням, тел.: 1-212-674-5508.

"OUR LIFE" (USPS 414-660) is published monthly (except August) by Ukrainian National Women's League of America, Inc., 108 Second Avenue, New York, N.Y. 10003 ISSN 0740-0225

Periodicals Postage Paid at New York, NY and at additional mailing offices. (USPS 414-660)

Postmaster: send address changes to

"OUR LIFE", 108 Second Ave., New York, NY 10003

© Copyright 2001 Ukrainian National Women's League of America, Inc.

Printed by Computoprint Corp., 35 Harding Ave., Clifton, NJ 07011
Tel.: (973) 772-2166 Fax: (973) 772-1963 e-mail: computopr@aol.com

АНДРЕЙ ШЕПТИЦЬКИЙ

**Чим більша кількість людей,
з яких має складатися організація національного життя,
чим більше умів, які мають працювати над тією організацією,
чим загальніше приняті ними засади тієї організації,
чим у всіх, що до неї належать, більше спільних переконань,
спільних потреб, спільних традицій, почуття солідарности
і багатьох інших ще державних прикмет і чеснот,
тим більше має така людська організація
внутрішньої сили,
що з неї робить щось немов організм.**

Пастирське послання слуги Божого Митрополита
“Як будувати рідну хату”.

Друкується за виданням:

В. Ленцик. Визначні постаті української церкви:

Митрополит Андрей Шептицький

і Патріярх Йосиф Сліпий.

Львів, 2001.

ЖІНОЧІ ПОРТРЕТИ

УКРАЇНСЬКОЇ ІСТОРІЇ

Одарка МАЙДАНСЬКА-ІЛЮК

ПОМ'ЯНИМО ЇХ!

Я ніколи не була героїнею, нічого героїського в моїй біографії немає. Народилася в Румунії, у місті Плоешти, біля Букарешту, де мої батьки, молоді вчителі-буковинці, п'ять років вивчали румунську мову, щоб їм дозволили потім вчителювати на Буковині. Вони закінчили за Австрії вчительські семінарії, і до приєднання Буковини до Румунії після Першої світової війни, румунської мови не знали.

Потім була чернівецька гімназія, 1940 в сімнадцять років вийшла заміж, а в дев'ятнадцять овдовіла, під час війни закінчила в Сокалі (Галичина) гімназію і вступила у Львові на архітектуру.

На початку 1944 року повернулася до батьків, а вже на Великдень Буковину захопили радянські війська. Сподіваючися здійснити свою мрію, викликану знайомством у Львові з творчістю українських письменників 20-х років: П. Тичиною, В. Сосюрою, М. Рильським, М.

Хвильовим, вступила до Чернівецького університету на українську філологію, та вже в червні 1946 р. мене заарештували і засудили за статтями 54/1а,11 – це означало, що я "ізмінниця родини і українская буржуазная націоналістка". Дали 10 років таборів посиленого режиму та п'ять років позбавлення громадянських прав. Таких, як я, у Чернівецькій тюрмі були сотні, а потім тисячі у Львівській пересильній, і везли нас ешалонами телячих вагонів у всі кінці безмежного СРСР. Наш ешалон попрямував у тріскучі морози (голова примерзала до дощок вагона), на Урал, у Свердловську область.

Не буду описувати голодне табірне життя, лісопавали і лісосплави – це все, багато краще за мене вже описали. Хто не читав "великого мученика" Солженіцина "Один день Івана Денисовича" – за це його тоді тяжко скарари – позбавили громадянства і, як він не опирався, – "родіна" йому не пробачила і... викинула за

кордон, в Америку. Наших хлопців за вільнодумство так "тяжко" не карали, їх просто до "Октябрських ювілеїв" сотнями розстрілювали, або, заладувавши на баржі, тисячами топили в холодних водах "рідного" Білого моря. Батько Сталін, який завжди про нас пам'ятав, вирішив, що утримувати політичних в загальних таборах разом із різними там розтратниками, злочинцями, та іншими злочинцями не варто, треба їх зігнати в табори особливого режиму, створивши там відповідні "комфортабельні" умови життя. І знову потяглися безмежними просторами союзу "телячі експреси", тепер набиті лише політичними і прикріпленими до них сексотами.

Не пам'ятаю скільки ми їхали, здається я була не зовсім притомною. Ще на Уралі мої легені, які не були запрограмовані на лагерні режими, часто виходили з ладу, і я потрапляла в санітарні частини з високою температурою. Підозрювали відкриту форму туберкульозу, але мене це не врятувало від далекої дороги в Мордовію. В дорозі мліла від гарячки, мене відливали і везли далі. Коли прибули в "знаменитий" мордовський Явас, одразу направили в санітарний лагер – був там такий, звідкля майже ніхто не повертався. Те, що побачила і пережила там, ніколи не зітреться з моєї пам'яті. В палаті туберкульозного відділення – 30 тапчанів, між ними вузькі проходи, важке повітря, гнітюча тиша. Ні сліз, ні нарікань, кожен чекає своєї черги туди – за колючий дріт...

На одному тапчані молоденька галичанка – високе бліде чоло, широко розплющені, карі очі, по подушці розмаїні каштанові кучері, вона вже нічого не бачить – остання стадія туберкульозного менінгіту, не говорить, тільки час від часу тихий стогін свідчить про те, що муки її ще не скінчилися. Чи дізналася колись її родина, де її безіменна могила?!

На другому – молода жінка із Запоріжжя, працювала токарем на заводі, там і придбала туберкульоз. Ховаючи від німців важко пораненого брата-солдата, не евакувалася з заводом, невдовзі брат помер і коли повернулися радянські війська, її, як "ізмєнницю" засудили на десять років. Лежала завжди на спині, раз на тиждень приходив лікар і пробивав залізною трубкою великий, роздутий живіт – по гумовій трубці у відро стікала рідина, потім рану заліплювали пластирем. Я бачила цю процедуру тричі, лікар – також із в'язнів, казав, що має

здорове серце. Ще в однієї дев'ятнадцятирічної дівчини, після обмороження відрізали до коліна ногу, в неї почався туберкульоз кісток. Туберкульоз, туберкульоз, туберкульоз – і жодних ліків. Ми, "ходячі", чим могли допомагали тим, що вже не піднімалися. При нападах кашлю з вибухом крові, прикладали холодні компреси на груди і пляшки з гарячою водою до ніг.

Відкрита форма ТБЦ у мене не підвердилася і, коли через місяць мене перевели в робочу зону, всі, з ким я прибула до Явасу, вже працювали на швейній фабриці – шили для доблесних воїнів Червоної армії сорочки і спідню білизну. Були вже обмундировані в однакові, брудного сірого кольору, куртки і ватні штани, на головах шапки-вусанки – все це мало досить обшарпаний вигляд, не раз побувало в "прожарці", (камері, де високою температурою випалювали всяку нечисть). Усі особисті речі відразу забрали в комору на зберігання; раз у декілька місяців за особливим дозволом ми могли туди піти – взяти якусь дрібничку і... зануривши голову в знайомі домашні речі, поплакати. На верхньому одязі в усіх були номери: на спині – великий, як на вантажному авті, на голові трохи менший. Мені дістався номер: Н-87. Не все я пам'ятаю, та лагерного номера не можу забути...

У новому, тільки-но з прожарки костюмі, з підв'язаними очкурком штанами – вони чомусь постійно спадали з моєї безтілесної, довгоногої фігури, з блошиного кольору коцом під пахвою, я зайшла в своє нове житло. Барак, як барак, довжиною метрів 30-40, шириною – 6 м. Ремонт робитиму в ньому згодом, коли мене призначать на роботу в бригаду, що весь час підлатувала і підмазувала потріскані й посірілі від часу й нудьги стіни, що пережили не одне покоління в'язнів. Бравурним маршем "Прощання слов'янки", яким зазвичай зустрічали потяг Москва-Київ, мене ніхто не стрічав, усі мешканці бараку порозлазилися по роботах – саме порозлазилися, бо жила тут "підсобна" робоча сила – це ті, що за віком або каліцтвом робити на швейній уже не могли. Моє місце було недалеко від входу, на другому поверсі чотирьохмісних нар. Не знаєте, що таке нари? Колись, може опишу й нари, і все інше, але тепер не про це.

На першому поверсі моїх нар, якраз підмною, давно вже "мешкала", колись знаменита на весь світ, п'яністка, пані Барвінська – дру-

жина композитора, ректора Львівської консерваторії, професора Василя Барвінського; і він, і його брат, відомий лікар, також були десь тут, в неосяжному ГУЛазі. Ця літня, теднітна жінка, була нам усім прикладом незламності і мужності. Вона відмовилася вбрати ватні штани, їй таки видали ще один сірий коц, з якого сама пошила собі довгу спідницю. Кожного ранку вона вставала за півгодини до "підйому", який був о шостій годині ранку, і робила зачіску та приводила в порядок свій лагерний "костюм"; на "лінійці", де була переключка за "паролями" наших номерних знаків, вона ставала завжди в першому ряду з гордо піднесеною головою. Дике лагерне начальство, разом із своїми поплічниками-наглядачами, не сміли ніколи образити її і навіть дозволили грати на старому фертеп'яні, що не знати звідкіля взялося в лагерному клубі-столовій.

На цих же нарах, внизу, біля пані Барвінської, мала своє місце стара селянка з Косівщини. Три її сини загинули в Карпатських лісах, виборюючи волю України. Стара мати ніколи не відмовляла "лісовим хлопцям" у шматкові хліба і горняткові теплого молока – за це отримала 25 років, – "не доживу, – журилася, – мені вже сімдесят, а так хочеться покласти хрест на тому місці, де була їхня криївка..."

Маленька латишка Сільвія Бец, її арештували в 14 – носила в ліс, старшому братові їсти; забрали зі школи, вимагали показати в лісі криївку – мовчала, її завели в одиночну камеру, де були голодні пацюки. Вона стояла, маленька дівчинка, притиснувшись спиною до стіни і руками відбивалася від пацюків, бачила – як за нею стежили з дверного "очка", тому голосно сміялася. Не витримали ті, що катували, і через півгодини випустили. "Було дуже страшно, – признавалася Сільва, – але за моїми плечима, у криївках, стояли мої брати і сестри, там вони щоденно ризикували життям за Свободу моєї Латвії, я не мала права зрадити їх". Коли в 1954 її, як малолітню, випустили, вона не поспішила відразу додому, в Латвію, а поїхала на Буковину, до моїх батьків, щоби відвезти їм і моїй донечці від мене довгоочікуваного листа і нехитрі лагерні подаруночки, виготовлені ласкавими руками моїх подруг. Сільва прекрасно малювала, особливо їй вдавалися карикатури на наших наглядачів, які вона підписувала саркастичними епіграмами. Де ти тепер живеш, ма-

Одарка Майданська-Ілюк. Сибір, місто Красноярск, 1955 р. На другому плані залізобетонний завод на якому працювали в'язні, ліворуч будинок у якому проживали.

ленька Сільва Бец? Чи стала художницею, а, може, письменницею у вимріяній своїй, незалежній Латвії? Я так і не відшукала тебе. Вибач...

У лагері швидко знайомляться і вже через кілька днів моя нова подруга Ольга, під великим секретом сказала, що тут, разом із нами "сидить" Олена Степанівна, так, так – та легендарна Олена Степанівна, портрет якої в однострої хорунжого УСС висів у кабінеті мого батька, поруч із портретом Тараса Шевченка – я росла у промінні її слави, і мені дуже хотілося хоч трохи бути схожою на цю горду, безстрашну, вродливу жінку із загадковою усмішкою Джоконди. При першій нагоді я помчала до бібліотеки, де, як мені сказали, вона працювала. Мене, охоплену станом екзальтованої адорації, зустріла висока, ставна, зовсім сива жінка з камінним лицем і суворим поглядом світлих очей. "Ви?.." – прошепотіла я, навіть не звернувши уваги, що тут, у читальному залі, сиділо кілька незнайомих мені жінок, які, ніби читаючи, пильно прислухалися до нашої розмови. "Вам якусь книжку?" – перебила холодно, не давши можливості вилити свої емоції. Це було так сказано, що я зрозуміла – мені треба взяти книжку і йти геть. З того часу я часто була в бібліотеці, регулярно брала книжки, які вона задалегідь мені підбирала. Там я прочитала всю класику російської літератури та європейської в

російському перекладі. пані Олена ніколи не розмовляла зі мною, як і не вступала в бесіду ні з ким із свого оточення, та мені здавалося, що, коли я заходила в бібліотеку за новою книгою, очі пані Олени ставали теплими і лагідними. Потім я довідалася – в неї був єдиний син, здається, мій ровесник, його арештували разом з нею і тримали десь у страшних нетрищах ГУЛагів – кожне її, необережне слово могло коштувати йому нових мук, а навіть і молодого життя. Вона мовчала. О, неперевершена кадебістська інквізиція!

Тепер ще про одну страдницю, яку потім, одного з буденних, лагерних днів, привезли сюди. Спираючись на березовий ціпок, шкутильгаючи, вона підійшла до звільненого на нижніх нарах місця. Скільки їй було років – 20 чи 60?.. Права рука нерухомо звисала, на голові був пожовклий від прання бинт, великі, сумні очі. В нічній тиші заснулого бараку розповідала мені свою історію. Після загибелі рідних, – батьків і молодшого братчика – яких розстріляли переодягнені на УПАівців кадебісти, (будучи зв'язковою, в ту ніч вона виконувала завдання), маючи гімназійну освіту і вмюючи друкувати на машинці, після цієї трагедії пішла в підпілля – працювала в Проводі, видавала підпільну газету, знала розташування майже всіх боївок в окрузі. 1947 їх бункер оточили, разом із нею там ще

було два хлопці, під час короткого бою, встигла спалити всі документи, останню кулю пустила собі в голову, розторошила лобову кістку, але не померла. Непритомною забрали її в тюрму, страшно катували, вимагаючи видати розташування боївок, зламали праву руку і гомілку правої ноги, потім кинули в підвал помирати, вона лежала на бетонній підлозі і, коли раз на день їй підсовували до рота бляшану миску з баландою* – з рани в голові туди стікала кров. Вижила, тепер тут, у Мордовії, щось робитиме однією рукою. Рана на чолі затяглася тоненькою шкірою, було видно, як пульсує під нею живчик. Коли в 54-му, після смерті Сталіна, нас почали пересуджувати і висилати на поселення в Сибір, просила дати їй мою домашню адресу і дозвіл приїхати до мене, якщо її випустять – на той час нікого з родини в неї не було: "Доглядатиму твою донечку, ти знаєш – я зможу".

Коли влітку 1956 я повернулася додому, від Олі жодної вістки не було. Де закінчилася твоя дорога, моя мужня посестро? Шумлять, певно, над твоєю могилою вікові мордовські ліси.

У Десяту Річницю нашої довгожданої Незалежності пом'янімо їх у своїй тихій Молитві...

* Тюремна страва.

РОЗВАЖАННЯ МАТЕРІ ТЕРЕСИ

Люди є нерозважливі, нелогічні та самолюбиві.

Незважаючи на те – люби їх!

Коли робитимеш добро – люди оскаржуватимуть, що в тебе егоїстичні потойбічні мотиви.

Незважаючи на те – роби добро!

Коли матимеш великі успіхи, то здобудеш фальшивих друзів та правдивих ворогів.

Незважаючи на те – прагни до накресленої мети!

Добро, яке ти зробиш сьогодні, піде в забуття завтра.

Незважаючи на те – роби добро!

Через свою чесність та відвертість ти станеш вразливим.

Незважаючи на те – будь чесним та щирим!

Те, що тобі довелося будувати впродовж багатьох років, може бути зруйноване за одну ніч.

Незважаючи на те – будуй!

Люди, які є насправду у великій потребі, можуть на тебе напасти, коли станеш їм у пригоді.

Незважаючи на те – допомагай їм!

Від себе дай світові все найкраще, що тільки можеш дати, і за це тебе поб'ють.

У будь-якому разі дай світові все найкраще, що тільки можеш дати!

УЛЯНА

Науковці всього світу постійно працюють над удосконаленням способів подорожування між планетами. Між ними є Уляна Городиська, 15-літня учениця з Padua Franciscan High School у Пармі, Огайо. Уляна вже другий рік досліджує соняшні вітрила (solar sails). Цей найновіший спосіб лету між планетами не потребує ракет, а використовує соняшне проміння. Високим рівнем професіоналізму в праці Уляна здобула увагу науковців та університетських професорів.

Минулого літа, своїми дослідями Уляна забезпечила почесне місце для делегації з Америки, з котрою поїхала на з'їзд студентів-науковців до Англії. Тут у Лондонському Університеті зібралося понад 200 студентів з шістдесяти країн світу на двотижневу зустріч. На жаль, з України не було нікого. Коли Уляна представляла свій проект, в кімнаті не було де сісти. Більшість студентів були старші за Уляну. Усі були захоплені молоденькою українкою, високим рівнем її наукового пошуку та тим, як докладно вона пояснює свої досліді.

Цього року Уляна продовжує наукову працю. У лютому вона поїхала до столиці Огайо, Колумбусу. Там змагалася понад шістдесят студентів з цілого Огайо в Buckeye Science and Engineering Fair. Улянин проект був один з чотирьох, вибраних репрезентувати Огайо в міжнародних змаганнях Intel International Science and Engineering Fair. Через два тижні Уляна поїхала на Northeastern Ohio Science and Engineering Fair, який відбувся при університеті John Carroll у Клівленді, Огайо. Там здобула перше місце з ділянки "Земля і космос" та чотири спеціальні нагороди.

У березні Уляна в Толідо, Огайо, представляла свої досліді на сесії університетських професорів та інженерів у змаганні Ohio Junior Science and Humanities Symposium, яке відбувається під патронатом Злучених американських військ (Army, Navy, Air Force). Уляна знаменито представила свої досліді та здобула перше місце, як і минулого року. Це вперше за існування цих змагань та сама особа здобула таке признание, а то і за порядком. Тоді поїхала на Флориду, щоб репрезентувати Огайо на

національних змаганнях в Орлянді, де другий рік підряд здобуває перше місце, цього разу з ділянки астрономії, атмосферичних наук та фізики. Її нагорода – університетська стипендія.

Науковці з NASA Jet Propulsion Laboratory далі слідкують за її дослідями, і в квітні знову запросили Уляну на їхній інтернаціональний з'їзд (Advanced Space Propulsion Research Workshop), який відбувся в Huntsville, Alabama. Уважно слухали старші науковці, як молоденька дослідниця представляла свої наукові пошуки. Там Уляна познайомилася з багатьма визначними науковцями, які з приємністю згадували свої молоді літа та власні перші кроки на науковому полі. Вони заохочували Уляну до дальшої праці.

З початком травня, Уляна повезла свій проект до San Jose, у Каліфорнії, на інтернаціональні змагання Intel International Science and Engineering Fair. У цій науковій олімпіаді брало участь 1.235 студентів із 40 країн світу. На жаль, знову не було нікого з України. Уляна там здобула велику перемогу. Її проект, "Sailing Into Space: Steering Towards Mars", здобув не лише перше місце, але був визнаний найкращим на цілий світ з ділянки Earth and Space Sciences. Крім стипендії, її нагородили також новим комп'ютером.

Уляна також подала свій допис дослідів про соняшні вітрила на інтернаціональне змагання. "Перший крок до Нобельської нагороди з

фізики” (“First Step to Nobel Prize in Physics”), яке провадить Академія Наук під керівництвом Інституту фізики у Варшаві. Двадцять п’ять визначних світових науковців переглядали працю понад 150 студентів віком до 20 років. Судді оцінювали студентів однаково, без огляду на вік. Улянина праця заслужила признання відмінності (Honorable Mention) з ділянки наукового дослідження.

Під час шкільного року Уляна брала участь і в інших змаганнях. Її статті про свободу здобули перші місця від Veterans of Foreign Wars та Optamast Club. Інший її допис до програми Du Pont Challenge – Science Essay Awards, був одним із тільки ста, вибраних з-поміж 10 тисяч надісланих студентами з Америки, її території та Канади. Допис Уляни “Going Up! Space Elevators as an Alternative to Rockets”, виграв нагороду Distinguished Achievement Award.

Ця блискуча учениця цікавиться не тільки подорожами в космос, а також і світовими подіями. Її допис на змагання під патронатом NASA про довготривалі наслідки Чорнобильської катастрофи здобув друге місце на цілий район середньо-західних штатів Америки (mid-western region). Коли в неї (зрідко) трапляється трохи вільного часу, Уляна любить грати копаного м’яча, писати оповідання та читати.

Уляниними успіхами дуже пишаються її батьки Іван і Люба Городиські та її брати Лев і Всеволод. Василь і Ольга Ільчишини із Парми, Огайо та Іванна Городиська з Чикаго також радіють науковими успіхами внучки та бажають Уляні здійснити усі свої мрії.

Іванна Шкарупа,
голова Округу СУА, Огайо.

ЛИСТ ДО РЕДАКЦІЇ

Шановна пані редактор!

Одержавши журнал “Наше Життя” за квітень, я приємно була вражена його обкладинкою, олія Богдана Панчишина. Гарно, що в цей спосіб редакція знайомить читачів з мистецтвом України.

Хоч я читаю журнал, як кажуть від дошки до дошки, найбільше цікавлять мене статті, що віддзеркалюють сучасне життя, а саме “Наша сучасниця” і дописи з відділів про їхню працю. Підтримуймо відділи, вони ж бо наша підстава.

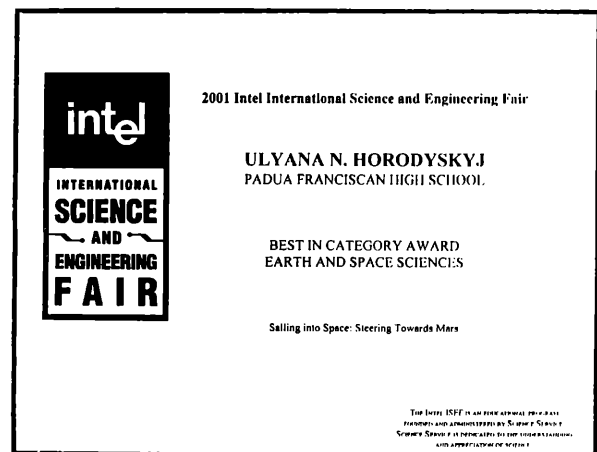
У квітневому числі є знаменита стаття Світлани Кочерги “Спадкоємці”. Як приємно читати такі дописи.

З пошаною

*Міра Ганкевич
Ст.-Петербург, Фл.*

Нагороди Уляни Городиської.

ВОНА ТВОРИЛА ІСТОРІЮ: ПАМ'ЯТІ ЗІНАЇДИ МІРНОЇ (1875-1950)

II. НА ЕМІГРАЦІЇ

(Продовження, поч. в ч. 10)

Після того, як Центральна Рада була змушена виїхати з України, будь-яка праця на окупованій землі стала неможливою, і саме тому Українська Національна Жіноча Рада зосередила всю свою увагу на діяльності за кордоном. Комітет Української Національної Жіночої Ради звернувся до всіх більших осередків українських жінок на еміграції з пропозицією утворити філії Ради. Слід було об'єднати жінок-емігранток і організувати центри, які могли б установити зв'язки з Національними Радами тих країн, де проживали українки.

Зінаїда Мірна відіграла вагомий роль в об'єднанні українського жіноцтва на еміграції та збереженні тих традицій нашого жіночого руху, які були закладені протягом десятиріч попередньої праці на Батьківщині. Коли подружжя Мірних в 1920 р. приїхало до Німеччини, Зінаїда негайно приєдналася до громадської праці українців і стала засновницею та головою Берлінської філії Української Національної Жіночої Ради (1920–1923 рр.). Вона налагодила контакти з німецькими організаціями Національною Радою та Лігою Миру і Свободи. Заходами Берлінської філії УНЖР влаштовувалися лекції, вечірки, доповіді. Удалося зв'язатися з Червоним Хрестом Швеції, який надсилав білизна для української еміграції.

У 1924 р. подружжя Мірних переїхало до Праги. З усіх країн Західної та Центральної Європи найсприятливіші умови для українців створилися в Чехословаччині, і ця країна на чверть століття стала центром української еміграції.

З приїздом до Праги, Зінаїда одразу вступила до Українського Жіночого Союзу (УЖС), який, з ініціативи групи жінок на чолі з Ольгою Галаган, було засновано 12 червня 1923 р. Втім, надзвичайно швидко після приїзду до Праги, З. Мірна стала головою УЖС завдяки своїм організаторським здібностям та вмінню залучати до праці людей.

Саме Зінаїді Мірній належить заслуга розвитку УЖС у Празі, який став у міжвоєнний період найсильнішим центром українського жіноцтва на еміграції. Вона вміла творчо працювати з людьми і надати всьому навколо порядок та лад. Була громадською діячкою в найкращому розумінні цього слова: спокійна, водночас, енергійна, наділена неабияким організаторським талантом. Вона ніколи не ухилялася від праці, яку вважала потрібною для організації.

Опинившись за кордоном і втративши можливість працювати на рідних теренах, українське жіноцтво чітко бачило, що час приневоленого пере-

бування за кордоном слід використати для:

1/ об'єднання українських жінок, підготовки їх до творчої громадської й державницької праці, до розуміння ідеї визвольного жіночого руху та виховання жінок політично та національно свідомими особистостями;

2/ нав'язування контактів українських жіночих організацій з міжнародними організаціями та інформування світової громадськості через міжнародні організації про українські проблеми. З плином часу, оцінюючи працю українських жінок, Зінаїда Мірна писала: "Українська жіноча еміграція не змарнувала часу і виконала завдання, поставлені перед нею історією". Завдяки своїй тактовності, ввічливості та вмінню зрозуміти кожного, Зінаїді Мірній вдалося залучити до праці у товаристві значну кількість жінок еміграції. Вона вміла створити особливу етику співпраці, якої так не вистачає сучасним керівникам жіночих організацій.

У 1928 р., за ініціативою Зінаїди Мірної, УЖС відкрив майстерню українських вишивок, що мала надати допомогу своїм немаєтним членкам та пропагувати українське мистецтво. Майстерня Союзу допомагала в організації українських виставок у Празі, Чикаго й Нью-Йорку. За результатами виставки у Пльзені УЖС дістав диплом від чеського уряду.

У 1933 р., без жодної сторонньої підтримки, Жіночий Союз організував у Празі власну їдальню, яка від початку стала досить важливим осередком культурного життя українців Праги. При їдальні існувала також Допомогова та Культурна комісія, завдяки чому вона стала справжнім Українським Клубом. Там відбувалися збори різних організацій, то був центр, де українці могли розвивати товариське життя. Відвідували їдальню також і чужинці, особливо ті, що приїздили до Праги в українських справах.

Загальний тон жіночим справам задавала Зінаїда Мірна. У неї було якесь надзвичайне відчуття актуальності дій. Вона чітко вміла визначити головне і відкинути другорядне, вона немов би постійно трималася тієї "нитки Аріадни", що дозволяла Українському Жіночому Союзу не тільки вижити у складних умовах еміграції, а й гідно працювати. Особлива роль З. Мірній належить в публікації матеріалів про розгортання українського жіночого руху, діяльність УЖС, Української Національної Жіночої Ради, про українські справи загалом. Завдяки таким публікаціям вона мала змогу інформувати світову громадськість про становище в Україні,

визначати обов'язки української жінки на еміграції.

Ще одним завданням, яке прагнула реалізувати Зінаїда Мірна як голова УЖС, було налагодження зв'язків з міжнародними організаціями, а, передусім, із організаціями Чехословаччини. Вона домоглася представництва УЖС в Чеській Національній Раді – найбільшій жіночій організації Чехословаччини. Роки спільної праці об'єднали двох відомих діячок Зінаїду Мірну та Франтішку Пламінкову, і кожна з них по своєму доводила реальними справами вірність жіночому рухові – чи то Ф. Пламінкова, яка завжди прихильно ставилася до української справи і неодноразово в міжнародних акціях ставала в оборону українок, чи то Зінаїда Мірна, яка при кожній українській акції не забувала віддати належну шану Пламінковій за її допомогу. За підтримкою Пламінкової Зінаїда Мірна уможливила 45 українським студенткам навчатися на різних фахових курсах, при її сприянні відкрилася ідальня товариства.

Зінаїді Мірній чужими були вузькі інтереси, вона бачила силу в міжнародному єднанні жінок і визнавала необхідність співпраці українок з міжнародними жіночими товариствами. УЖС увійшов до Чеської Секції Ліги Миру і Свободи і, завдяки підтримці чешок, мав вагомий здобуток в зміцненні українського руху. Саме Ліга ухвалила протести проти судового процесу над т. зв. “Спілкою Визволення України”, проти пацифікацій у Галичині. Зінаїда Мірна, як голова УЖС, увійшла до Комітету Ліги та головувала у Комісії боротьби з наркоманією.

1929 р., завдяки старанням, передусім, Зінаїди Мірної, Український Жіночий Союз було прийнято до Світового Союзу Жінок у Женеві (“Union mondiale de femmes”). Вступ до цієї впливової міжнародної організації сприяв розвитку контактів українок з жіночими організаціями інших народів, поширенню інформації про Україну та українську справу. Представниці УЖС брали участь у міжнародних з'їздах у Франції, США, Канаді. Отож, навіть побіжний огляд діяльності Українського Жіночого Союзу, під головуванням Зінаїди Мірної, переконує у вагомості праці української жінки на еміграції. Втім, для нас цей досвід важливий і щодо ролі керівниці в діяльності жіночої організації, значення її досвідченості в роботі з членками, відкритості та прозорості діяльності, мотивації діяльності. Цей досвід доводить важливість проблеми етики відносин в жіночому колективі для перспектив розгортання самого руху і важливість об'єднуючої ідеї в діяльності жіночих організацій.

Зінаїда Мірна – це особистість, яка мала визначену життєву позицію і говорила про неї відкрито. Вона не мовчала, коли отримувала вістки про організацію процесу над т. зв. “Спілкою Визволення України у Харкові”. Її турбувала доля людей. Зокрема болісно переживала вона за долю

близької їй Людмили Старицької-Черняхівської, з якою її поєднували роки спільної праці ще до подій 1917 р., з якою разом виконувала вона надмірно важкі завдання для молодої Української Держави. У ті важкі для Людмили Старицької-Черняхівської часи, З. Мірна звернулася за допомогою до Франтішки Пламінкової і, пояснивши ситуацію, сама підготувала текст протесту проти суду над СВУ. 1933 р. З. Мірна зорганізувала при УЖС Комітет допомоги голодуючим України, а в 1939 р. зосередила свою діяльність на трагічних подіях у Закарпатській Україні. Спільно з Софією Русовою та Міленою Рудницькою Зінаїда підготувала відозву до міжнародних жіночих організацій з проханням підняти голос протесту проти жорстокої окупації Закарпатської України угорськими військами. Від імені Всесвітнього Союзу Українок жінки просили редакцію часопису “Діло” надрукувати цю відозву, а також просили інші друковані органи не відмовити у поширенні відозви. У Празі було створено Комітет допомоги біженцям з Карпатської України, активним членом якого стала сама Зінаїда Мірна. До акції допомоги приєдналися членкині Українського Жіночого Союзу, і ідальня товариства стала першим помешканням для біженців.

Не мовчала Зінаїда Мірна і тоді, коли громада ігнорувала працю жінок на еміграції, (як то часто у нас буває). Доля жінки-емігрантки була особливою турботою Зінаїди. Вона знала, що праця українських жінок в еміграції проходить у дуже несприятливих умовах, бо не має того, потрібного для успіху кожної нації, ґрунту, який можна знайти лише в Рідному Краю. “Довголітнє перебування за кордоном, – писала З. Мірна, – притуплює потрохи енергію і розхолоджує той жар любові і віри, з яким українська жінка вийшла на шлях спільної з чоловіком боротьби для відбудови Рідного Краю. Але, розуміється, це тільки данина емігрантському лихоліттю, це тільки поверхова апатія, не зважаючи на які праця за кордоном йде все ж таки дуже інтенсивно”. З. Мірна, як і більшість жінок за кордоном, були переконані, що коли Рідний Край, визволившись, знову покличе українську жінку до роботи вдома, їй не доведеться соромитися за пройдений шлях на еміграції. Вона, жінка еміграції, набувши в спілкуванні з чужинками знання та досвіду і підтримуючи і надалі з ними приязні стосунки, з новими силами працюватиме на рідному терені на користь своєї Батьківщини. І тому ігнорування жіночої праці українськими виданнями еміграції дуже обурювало З. Мірну. Коли часопис “Тризуб” видрукував дискусійну статтю добродія Дніпрового “Жінки-українки на еміграції”, що критикувала жінок за те, що вони “не реагують, як належало б, на українську справу”, то Зінаїда Мірна довела необґрунтованість таких тверджень.

Закінчення в наст. числі.

OUR LIFE

Monthly, published by Ukrainian National Women's League of America

Vol. LVIII

NOVEMBER 2001

Editor: TAMARA STADNYCHENKO

FROM THE DESK OF THE PRESIDENT

On October 6 and 7, 2001, I addressed the UNWLA Board of Directors at a meeting held at UNWLA headquarters in New York City. An abridged version of my presentation follows:

Welcome and thank you for coming to the Board of Directors meeting in these trying times. There are many matters which need our attention.

On September 11, 2001, the 21st Century, which the world welcomed with so much hope and excitement, became a harsh and fearful moment in world history. The devastating loss of lives at the World Trade Center, the Pentagon, and in Shanksville, Pennsylvania, stunned America. Soon after the tragic events, President George W. Bush, in his address to a joint session of Congress and the American people, declared that "Freedom is at war with fear."

In the wake of the devastation, the UNWLA received letters of condolence from the World Federation of Ukrainian Women's Organizations, the Ukrainian National Women's League of Ukraine, the Ukrainian Women's Association of Canada and Branches of "Zhinocha Hromada" which held services for the victims.

On September 15, following the UNWLA Executive Committee meeting, members took flowers and lighted candles, with ribbons identifying the UNWLA, to St. George Ukrainian Catholic Church. Photographs of this commemorative gesture appeared on Brama and the UNWLA website and have been published in *The Ukrainian Weekly*, *Svoboda*, and *Our Life*.

In my address to you today, I will touch upon many issues that will influence the future of our organization. I will begin by sharing with you some wonderful news that came to us from Dr. Ivanna Ratych during her stay in the Czech Republic. In Prague, Ms. Ratych visited the Slovianska National Library Ukrainian division where she learned about twelve boxes of unpublished letters and documents of Lesya Ukrainka. She shared her findings with the Executive Committee, and we all agreed that the materials should be published. Dr. Ratych said that she would sponsor the project. A committee, chaired by *Our Life* editor-in-chief Irena Chaban, was formed to direct the project. We would like to extend our deepest appreciation to Dr. Ratych for her generous gesture.

Dr. Marta Bohachevky-Chomiak, who is working on a comprehensive history of the UNWLA, will now be assisted by Sophia Sluzar who will be writing about the last twenty years of the history of our organization. We believe that the proceedings of the XXVI UNWLA Convention will provide the information needed to complete the book.

In the year 2000, we celebrated the 75th anniversary of the UNWLA. During our celebration we realized how much we are appreciated in the Ukrainian-American community, not only for the work we do, but because we bring to each of our endeavors a harmonious attitude that allows us to work well within our organization and with others. Yet while we have accomplished much, we sometimes still have to fight for our rightful place in our community. At this time, the UNWLA is a member of numerous organizations. We joined the General Federation of Women's Clubs in 1948 and the National Council of Women USA in 1952. As a member of NCW/USA, our organization is affiliated with the International Council of Women. The UNWLA was co-founder of the World Federation of Women's Organizations and became a member of the Ukrainian World Coordinating Council in 2000. We are also a member organization of the Ukrainian World Congress and, through our membership in the WFUWO, the UNWLA president is on the presidium of the UWC. At the Third World Forum, your president was appointed to the Board of the UWCC. At the IV All Ukrainian Gathering of the Ukrainian Women's League of Ukraine, I suggested that organizations around the world named "Soyuz Ukrainok" should symbolically unite to form World Soyuz Ukrainok to re-establish a tradition that goes back to 1933. This recommendation was unani-

mously approved.

In this new millennium, we are at a threshold of a new era of our existence; we have new interests, needs and obligations. But one thing that never changes is the need for new members. I think this topic has been addressed at every UNWLA conference that I ever attended. Recruiting members to our organization was and continues to be the theme of the day.

During this administration, four new branches were formed. Officially only one branch was liquidated; others, by failing to forward to UNWLA headquarters copies of branch bankbooks or other required material, have not complied with our by-laws. The members of these branches are elderly women who now find it difficult to meet and even more difficult to be active participants in our organization. But many of these women have worked throughout their adult life for the good of our organization, and at this time, it is important for the organization to extend a hand to help them. These branches should not be abandoned from our list of active branches and these women should not be deleted from our membership rolls. We should explore new possibilities that will allow them to stay in the organization, perhaps as individual members. This will give them the opportunity to remain part of the UNWLA family atmosphere.

Of course, this modification of our by-laws will have an effect on our financial situation. UNWLA organizational dues have not been raised in ten years, yet during that period, prices have risen four-fold in every area. Our members respond generously to our calls for contributions and support, but very little is donated to our administration fund. We have two offices; it is expensive to maintain them. There is no way to combine them at this time because we have to leave our current premises and the Ukrainian Museum is not able to give us the fourth floor space we require. We are currently negotiating with the UCCA for temporary space. For this reason, we need support from our membership. Our work is known in many countries of the world and *Our Life*, the official UNWLA publication, is our ambassador to the world. Support for the magazine is also crucial, especially in light of recent postal rate increases. To further our work we must strictly comply with the non-profit status we have received under IRS code Section 501 © 3. What this means is that any funds we get must be used only for the programs of this organization. We cannot legally fund other charities or causes no matter how worthwhile.

On September 9, 2001, an article by Oleh Wolowyna was published in *The Ukrainian Weekly*, providing information about the 2000 US Census. According to the survey, the total number of Ukrainians in the United States in 2000 was 862,416, a 16.4 percent increase from 1990. Subtracting from this total men and children, we have a large number of women that could, at some point, become part of our organization. It may not be today or tomorrow, but we have to start a dialog.

Fortunately, many new Ukrainian immigrants have already joined our organization. We believe that they can and will attract others to the UNWLA. Unfortunately, some of the new immigrants are not ready to join any organization because of their experiences as citizens of a Soviet state where membership in the communist party and communist organizations was obligatory. We should try to understand that only time will help heal them and change their way of thinking. In one of his speeches, His Holiness Patriarch Lubomyr Husar, stated that we have to be understanding, tolerant and respectful to each other. We in the UNWLA have worked hard to build this organization to what it is today, and after 75 years of existence, we must not disappoint the founders who created this wonderful organization. We should take Patriarch Husar's words to heart.

We must also pay more attention to the transfer of duties to our newly elected officers. All materials must be transferred as soon as possible so new officers know how to follow in the footsteps of outgoing officers. It is very important that Regional Councils and Branch Presidents ensure that the transfers go smoothly.

The XXVI UNWLA Convention is only 6 months away. Please determine whether the resolutions that your delegates voted on at the last Convention have been implemented in your work. Delegates who attend the next Convention should be well informed and know what they will be voting for.

I would also like to bring to your attention the articles that appeared in *Svoboda* and *The Ukrainian Weekly* about the UNWLA's work in founding the Ukrainian Museum and in helping it throughout the years. Regional Councils and Branches were asked to celebrate the 25th anniversary of the founding of the museum. The Ohio Regional Council did just that and has donated \$25,000.00 to the Museum. We congratulate them on this magnificent contribution.

The Executive Committee approved a new Web Master, Daria Bidnyk. Ms. Bidnyk is a member of newly formed Branch 125. Our previous Web Master was Ecology/Environment Committee Chair Martha Pelensky and we thank her for the work she has done.

In ending this address, I would like to thank all who have contributed to the growth of this organization. Thank you for your support.

Women In Military Service For America Memorial Moments

by Anna Krawczuk, UNWLA Honorary President

The Women's Memorial at Arlington National Cemetery, Arlington, Virginia

On October 18, 1997, a memorial complex situated at the gateway of Arlington National Cemetery in Virginia, was dedicated to women in the military service of America. The Women's Memorial was officially opened to the public on Monday, October 20, 1997. It recognizes and acknowledges women who gallantly served the United States of America for more than two hundred years. On October 18, 1997, to complement the dedication and opening ceremonies for the new memorial, the United States Postal Service issued a 32 cent commemorative stamp which honored the nearly 2,000,000 women **volunteers** who have served our country from the American Revolution to the present.

Visitors to the Women's Memorial have access to the computerized Memorial Register – a listing of American servicewomen. Here one can find a relative, comrade, or friend, information about their military service history, and more often than not, a photograph.*

The Women's Memorial houses an Educational Center with the largest archive collection ever assembled on American women in the military. The archival collection includes historic documents and other memorabilia on women from every generation, every service branch, and every era. Women who were on active duty during the Civil War, World War I, World War II, Korea, Vietnam, Desert Storm, Bosnia, and Kosovo are represented as are those women who

are currently deployed in military units in the Middle East.

But the history of women in America's military is a history of women whose military service was often marked by gender discrimination. During the Civil War, for example, both the Union and Confederate armies forbade the enlistment of women. Women soldiers had to assume masculine names and disguise themselves as men. Some were killed in action. Many others were taken prisoner of war. Others were wounded, and when it was discovered that they were female, they were quickly dismissed from military service. Discharge documents dated April 20, 1862 for John Williams, for example, indicate the reason for mustering out was "that he was found to be a woman."

The most documented cases of women serving their country as men during the Civil War era are those of Sarah Edmonds (alias Franklin Thompson) and Mary Galloway (alias Albert D.J. Cashier). Edmonds was a registered nurse; Galloway was a mail and dispatch carrier. Mary Galloway, wounded in the chest during the Battle of Antietam, was nursed by the famous Clara Barton. Barton coaxed her into revealing her true identity and her military career ended. Sarah Edmonds, however, received a government pension in 1886. But despite recorded evidence to the contrary, the United States Army tried to deny that women played a role during the war between the states.

Soyuzanky-Veterans (from left): Dorothy Budacki and Anna Krawczuk with Mary Smolley Scott at the Ukrainian American Veterans Convention

The 20th century brought new wars and conflicts and with those events came a full recognition of women in the US military. Today, women serving in the military are socially accepted, thanks in part to the vision and courage of their predecessors, the women combatants of 1861-1865. Yet as we face the first war of 21st century, modern women soldiers are still barred from direct combat, even though 15% of all military commissioned officers, up to and including the rank of general, are female. Many are graduates of West Point (US Army) and of the Air Force, Coast Guard or Navy Academies.

While still denied direct combat duty and barred from serving on submarines, American women now serve side by side with men in the Army, Navy, Air Force, Marines, National Guard and Coast Guard.

Among the women who have served with honor and distinction in America's military are women of Ukrainian American heritage. Flight nurse Evelyn Kowalchuk who served in the US Army Air Corps 37 years ago, was recently honored by President George W. Bush in a D-Day Memorial dedication at Bedford, Virginia. (For additional information on this, see *The Ukrainian Weekly*, July 22, 2001 issue). Bronze star recipient Captain Millie K. Decyk of the US Army Nurse Corps served on active duty in Europe during World War II and was in charge of the Psychiatric Section in United Kingdom Hospital in Sudbury, Derbyshire.

Some women veterans are present or former members of the UNWLA as well as members of Ukrainian Americans Veterans, which was founded in 1948. Among them is Dorothy Sudomir Budacki (for-

mer member of UNWLA Branch 12, currently UNWLA member-at-large) who served in the US Navy during WWII and is former National President of WAVE Veterans. Oksana Skypakewych Xenos, Lt. Col. US Army Retired, is currently serving as UNWLA Parliamentarian. Anna Osinska Krawczuk, who served in the US Army in the post occupation era in Germany, is a member of UNWLA Branch 86 and Branch 98. Both Dorothy Budacki and Anna Krawczuk currently serve on the National Board of Ukrainian American Veterans. Both are active in seeking out information about other Ukrainian-American women who have served in the US military or are presently on active duty.

As veterans, the women described here feel a strong connection to the men and women in the US military who are currently serving their country in a war against terrorism. Our prayers are with them and with the families of the thousands who perished on September 11, 2001 – at the World Trade Center, at the Pentagon, and in the high-jacked plane that crashed in Shanksville, Pennsylvania because American heroes refused to be passive victims and unwilling participants in further destruction intended by the terrorists.

We pray, as well, for President George W. Bush and for those who counsel him in the difficult decisions that are being made at this time. God Bless America.

*Author's note: Many servicewomen are not yet included in the Memorial Register. If you would like to register or know of a servicewoman who should be registered, please contact the Women's Memorial at wimsa@aol.com or Anna Krawczuk at uav.reg@worldnet.att.net

Civil Society in Oleshnia

by Martha Bohachevsky Chomiak

Chernihiv is about two hours north of Kyiv, a citadel of clusters of medieval churches and a labyrinth of monastic caves. About thirty kilometers north of Chernihiv, a straight road leading through flat fields and flat forests in the direction of Bilorus, lies the village of Oleshnia. Nestled on sandy soil within a few kilometers of the border, it lives a quiet life. There is one general store, a well, and a "korchma" that will serve instant coffee, as a special favor.

The ground is soft, the people softer, their speech an admixture of syllables from Ukrainian, Russian, and Belorussian. Wooden houses, high wooden fences, a horse and cart here and there.

Oleshnia put itself on the map ten years ago, when local women (with the help of Chernihiv Soyuz Ukrainok and its tireless motor, Raisa Reshetniuk, as well as the Ukrainian National Women's League and the World Confederation of Ukrainian Women) decided to mark the fact that Sophia Rusova had spent her youth in the village. Rusova, a champion of popular education and of political engagement, dedicated her life to preparing children's textbooks in Ukrainian and participating in the state building process in 1917-1921. A few months after the Soviet regime established itself in Ukraine, she escaped. She eventually settled in Prague but remained in the center of the whole Ukrainian women's movement outside the USSR. An articulate pedagogue, she often served as spokesperson for the Ukrainian cause during international women's conventions. Her voice was particularly dramatic during the largely futile efforts to make the West react in some fashion to the Famine of 1933.

Rusova was unknown in Soviet Ukraine, or rather, she was a non-person. In the late 1980s, Ukrainian scholars began to bring up her name, gingerly stressing her pedagogic activity and writing. In 1991 women, eager to know about their own history, began to bring Sophia Rusova back to her homeland. Oleshnia led the way.

A plaque marked the site of her family's homestead, schools were named in her honor, and a group of teenagers in Chernihiv established evening courses to supplement their own education, following the program Rusova developed for those who wanted to learn more than the schools offered.

We came to Oleshnia to mark the tenth anniversary of the placing of the memorial plaque and to use the popular feast day of Vira, Nadia, Liubov and their mother Sofia, to celebrate the village and help it organize its first ever "yarmarok." Festivities began with a meeting, speeches interrupted by the visiting Chernihiv orchestra playing rousing tunes. Officials spoke, women spoke, children declaimed, original poems were read. A lengthy piece of Rusova's memoirs was read, with the necessary asides on the Swedish origin of her name. Representatives of political parties used the occasion to get their messages across. Old folk, a couple with wooden pegs for legs, brought out their stools and offered a running commentary on the proceedings. The local bus stop served as a stage, with a good sound system brought in by the public administration.

The sun was warm on the sandy soil; the wares offered for sale, except for the intricate breads and pies, with their birds, and flowers, and braided pastry, were a poor reflection of the wealth of the area's folk art. These were priced so low that the Kyiv contingent cleaned out the place faster than the Tartars had done eight hundred years ago. Folk dress – alive but incorporating garish colors, vibrant and eclectic to the point of non-recognition – is a reflection on the life of the people here in their search for color, joy, and hope.

As I looked at the peaceful scene, I could see the slight stooped figure of Rusova, her Scandinavian roots sunk into the sands, into the warm fir trees of the surrounding woods. The speeches droned on. Rusova would have known that the way to get attention was by doing, not by telling. The crowd gravitated toward the stands, joyfully greeting the latecomers in their overcrowded carts.

The first yarmarok of Oleshnia, in the words of its organizers, provided an opportunity for its people to get to know one another, and realize who they are. Rusova is back. According to statistics, 90% of Chernihiv oblast primary schools use Ukrainian as the language of instruction. As the meeting broke up, people milled about, on the road to creating a community.

GLOBAL WARMING

by Martha T. Pelensky, PE,
Chairperson - Ecology/Environment

Dear Friends,

On the cover of the April 9, 2001 issue of *Time Magazine* is a frying pan with an egg, sunny side up, being fried. A closer look reveals that the yolk is our planet earth. The front-page title is **GLOBAL WARMING**. *Time* begins its Special Report with the following statement: “*Except for nuclear war or a collision with an asteroid, no force has more potential to damage our planet’s web of life than global warming.*” [N.B. italics are the author’s]. (1)

Time’s special report was written in the context of the 1997 Kyoto Treaty’s mission to combat climate change and focuses on the premise that the present U.S. administration has abandoned the treaty as flawed, because it favors or exempts developing nations and discriminates against the developed industrial world. The U.S. position on the treaty created a furor in Western Europe and in Japan, and the controversy has not yet died down.

Sources/Causes

The main, but not sole, contributor to global warming is a gas called carbon dioxide, CO₂. It is a colorless, odorless, slightly acid-tasting substance. It is about 1.5 times as dense as air and is soluble in water. CO₂ is used in the manufacture of such products as washing soda, baking soda, white lead. It is the effervescence agent in carbonated beverages. It is used as fire extinguishing material and as “dry ice” refrigerant. Because it retards bacterial growth, CO₂ is also used as inert atmosphere in laboratories.

Carbon dioxide is produced by fermentation of sugars, by decomposition of carbonates under influence of heat or acids, and from the reaction of steam with natural gas. It is an exchange product in the process of photosynthesis.

In our industrial and post-industrial society CO₂ is the by-product of energy generation that drives the entire social system. This energy is generated pri-

marily by the combustion of fuels such as coal, wood and petroleum products that contain carbon. This generated energy that is our lifeblood can be grouped into two categories: stationary and mobile.

The main production of stationary energy is generation of electricity: fuel is burned to generate steam, steam drives turbines, and turbines drive electro-magnetic generators that produce electrical current. Electricity drives our entire life. Stationary energy production also directly drives machinery in industrial applications and it is also a source of heat, both institutional and domestic.

The mobile category covers all modes of transportation that includes, but is not limited to, personal cars, trucks, rail, aircraft, and marine propulsion. Mobile power is generated by some type of internal combustion engine which burns fuel directly.

Whether it is stationary or mobile, the final by-product of all of these systems is CO₂.

The following have also been classified as greenhouse gases: water vapor, methane, nitrous oxide, hydro-fluorocarbons (HFCs), perfluorocarbons (PFCs) and sulfur hexafluoride (SF₆). The last three groups are man-made substances. While their quantities in the atmosphere are not as great as that of CO₂, scientists have proved that methane is 21 times as powerful as CO₂ while nitrous oxide is 270 as strong.

Greenhouse Effect

Our planet earth receives its energy from the sun mostly in the form of short-wave radiation. The earth is surrounded with a protective blanket, the atmosphere, through which part of the sun’s radiation penetrates. The radiation that reaches the earth changes from light to heat and thus warms the earth. Much of the heat absorbed during the day is re-radiated back during the night in the form of infra-red radiation. Gases in the atmosphere such as water vapor, carbon dioxide, and methane and others absorb this reflected radiation and trap it in the earth’s surroundings. This process has been going on ever since the beginning of time and without it life on earth would not be possible. The imbalance occurs when ever increasing quantities of heat trapping gases are released into the atmosphere and disturb this natural energy balance.”

Since the beginning of the Industrial Revolution in the mid-eighteenth century, the energy supplied by the muscle of humans and animals has been replaced by mechanized power fueled by combustion energy. As stated above, the by-product of combustion energy is carbon dioxide. With ever increasing industrialization and development, ever increasing amounts of CO₂ are spewed into the atmosphere. The

end result is that the earth's atmosphere is becoming ever warmer, a phenomenon referred to as **GLOBAL WARMING (GW)**.

Carbon Cycle

The generation of CO₂ through energy generation through combustion is the only cause of GW. We are also rapidly diminishing the tree supply of the earth by indiscriminate cutting and burning of vast tracts of forestland. This disturbs another natural cycle on which life on earth depends: the carbon cycle.ⁱⁱⁱ

In this cycle, oxygen (O₂) and carbon dioxide CO₂ are exchanged in the eco system: humans and other-higher life forms inhale oxygen and exhale carbon dioxide, plants of all species absorb CO₂ through a process called photosynthesis and exhale oxygen which humans and other forms inhale. As more and more trees are cut down and burned, there is even more CO₂ generated and fewer living trees remain to convert it to oxygen. This cycle repeats itself and increases.

Effects

The global mean surface temperatures have increased 0.5-1.0°F since the late 19th century. The warmest ten years of the 20th century occurred in its last 15 years. The snow cover in the Northern Hemisphere and floating ice in the Arctic Ocean have decreased. The sea level has risen 4-8 inches over the past century. Worldwide precipitation has increased by about one percent. The frequency of extreme rainfall has increased throughout much of the United States. Increasing concentrations of greenhouse gases are likely to accelerate the rate of climate change. (See www.epa.gov for further details).

Contributors to Global Warming

Greenhouse gases are global in their effect upon the atmosphere. Every country in the world contributes to their emissions and the more developed the country, the greater the emission. Countries that are signatories to the United Nations Framework Convention on Climate Change (UNFCCC) are committed to reporting their man-made emissions of greenhouse gases to the Secretariat of the convention.

According to *Time* (See Note 1), the CO₂ emitters since 1950 in terms of billions of tons are as follows: USA (186.1), EU (127.8), Russia (63.4), China (57.6), Japan (31.2), Ukraine (21.7), India (15.5), Canada (14.9), Poland (14.4), Kazakhstan (10.1), South Africa (8.5), Mexico (7.8), Australia (7.6). [It should be noted that the United States houses 4% of the world's population and produces about 25% of greenhouse gases.]

Proposed Remedies

Considerable amount of thought has already been devoted to the ways and means to ameliorate the situation through an approach that has been collectively called **carbon sequestration**. The most straightforward approach is to limit the amount of carbon discharged into the atmosphere. Its simplest application is to preserve trees and plants and to plant more of them. This would mean stopping mass deforestation in the southern hemisphere. Closer to home, it would mean limiting urban and suburban sprawl and increasing and upgrading mass transit.

Another proven technology is to directly sequester carbon dioxide by injecting it into oil wells to force more petroleum or natural gas out of the ground or seafloor. It can also be injected into empty caves or abandoned mines or wells. A variation on the re-injection theme is to pump CO₂ into calcium-based minerals, thus trapping it.

Another approach is serious development and upgrading of **alternate energy sources** such as wind power, solar power, geothermal power, fuel cells and the old bugaboo, nuclear power. There are still serious technical, economic as well as political considerations to these options but they are feasible.

And last but not least, there is **energy conservation** that entails retrofitting and modernization of existing power generation facilities, decentralization of power generation, ever-increasing fuel economy of all modes of transportation, insulation of buildings, and personal and collective frugality.

Recognition & Response

The problem of GW has been recognized since the late 1970's. In 1988, The World Meteorological Organization (WMO) and the United Nations Environmental Programme (UNEP) established the Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC). The US Environmental Protection Agency (EPA) is a participant.^{iv} To quote EPA: "The role of the IPCC is to assess the scientific, technical and socio-economic information relevant for the understanding of the risk of human-induced climate change. In 1990, the U.S. Congress formally established the U.S. Global Change Research Program. Its purpose is to coordinate the resources and research activities of several federal agencies and the participation of the U.S. in international research activities dealing with such subjects as ozone depletion and societal changes due to climate shifts.

Recognizing the seriousness of the situation, the international community, under the auspices of the United Nations Framework Convention on Climate Change (UNFCCC), organized (in 1992) the first international gathering known as the **Earth Summit in**

Rio de Janeiro. It established a set of binding principles and objectives on all participants. The Objective states "...stabilization of greenhouse gas concentrations in the atmosphere at a level that would prevent dangerous anthropogenic interference with the climate system. ..."

In 1997, a second international conference was held in Japan. Its **Kyoto Protocol** set quantitative limits on greenhouse gas emissions. It requires 38 developed countries to reduce emissions by an average of 5.2% below 1990 levels by the year 2012. These limits were applicable primarily to developed countries. Less Developed Countries were exempted on the grounds that they must develop in order to raise their living standards. In order for the Kyoto Protocol to be legally binding it must be ratified by 55 nations. So far it has not been ratified. One of the United States' arguments against signing the treaty is that countries such as India and China are not "less developed" and emit higher levels of CO₂ on a per capita basis than the U.S. Another U.S. argument is that our country is teetering on the brink of economic recession and thus cannot afford to implement stringent requirements that are unfairly higher than anyone else's. The situation is very politically and emotionally charged.

Individual Efforts

Regardless of international or governmental efforts, every small effort by individuals helps. What is recommended is the usual litany of conservation: use public transportation whenever possible, lower thermostats in winter and raise them in summer, use fuel efficient cars, insulate homes, wear warmer clothing, recycle everything possible, plant trees and bushes, use energy-efficient appliances, influence local and state governments, participate. Use your imagination.

Final Remarks

From Greek Mythology we have the tale of Prometheus stealing fire from the Olympian gods and giving it to mortals in order to improve their lot. For this crime Prometheus was chained to a rock and an eagle ate his liver during the day. The liver healed at night and the next day the eagle tortured Prometheus again – on and on. Another metaphorical tale is "The Sorcerer's Apprentice" based on a poem by J. W. von Goethe and immortalized in Disney's "Fantasia". In each case the message/moral of the story is not to unleash forces one cannot control. Or is there still hope that we can control them?

References:

- ¹ TIME, April 9, 2001, p. 22
- ¹ Al. Gore "Earth in the Balance", Ch. 4, pp. 89-98
- ¹ www.encyclopedia.msn.com
- ¹ www.epa.gov/globalwarming

THE BASIC FACTS OF STROKE

by Ihor Magun, M.D., F.A.C.P.

The devastating disease referred to as stroke results from a lack of oxygen due to an interruption of the blood supply to the brain. This causes the death of brain tissue. The area of the brain affected, the dead tissue area, is called an infarct. There are two mechanisms that can bring on this condition.

Hemorrhagic stroke results from bleeding around the brain, which produces tissue compression and injury. It can result from head trauma, ruptured aneurysms (widening and stretching of an arterial wall), high blood pressure, or a congenital abnormality of the blood's brain vessels.

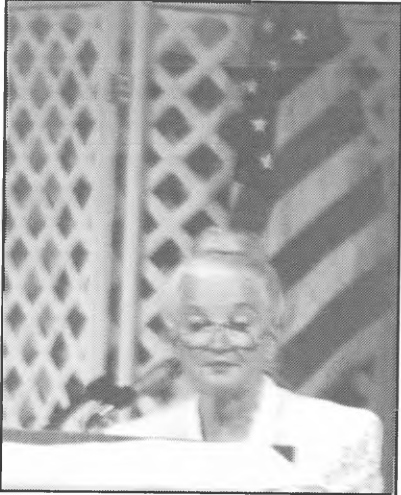
The second and more common mechanism is referred to as an ischemic stroke. It is caused by a blockage or reduction of blood flow in an artery that supplies an area of the brain. Atherosclerosis is the main culprit in the narrowing of blood vessels. Cholesterol deposits and plaque impede the flow of blood. A blood clot can form on this surface and can lead to stroke. Blood clots that originate in the heart are another potential problem source.

Warning signs for stroke include a temporary neurological change lasting from several minutes to twenty-four hours. There may be a series of these episodes. A classic symptom is amaurosis fugax, a temporary, partial or complete, blindness in one eye. Reversible ischemic Neurological Deficit (RIND) is an attack that lasts longer than twenty-four hours but has full recovery within three weeks. A complete infarction leaves permanent neurological deficits. There may be some recovery depending on what part of the brain was involved. This is where physical therapy/rehabilitation come to play a major role.

The brain has two sides – a right and a left hemisphere. The right controls the left side of the body and the left controls the right side of the body. Left sided strokes show right sided paralysis with speech deficits; right sided strokes have left sided paralysis.

Multiple risk factors for stroke include elevated blood pressure, high cholesterol, diabetes, cigarette smoking, heart disease, previous history of stroke, high alcohol consumption, and use of oral contraceptives. Addressing these issues and altering life styles can make a significant impact on prevention. Aspirin is effective in secondary prevention of stroke, but only in those individuals who have these risk factors.

HAPPY THANKSGIVING!

О. Соколик виступає на ХХV Конвенції СУА.

НОВИНИ

**СЕРДЕЧНО ВІТАЄМО
ГОЛОВУ СВІТОВОЇ ФЕДЕРАЦІЇ
УКРАЇНСЬКИХ ЖІНОЧИХ ОРГАНІЗАЦІЙ
ВЕЛЬМИШАНОВНУ
ОКСАНУ СОКОЛИК,
ЯКУ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОД ВІШАНУВАВ
ДЕРЖАВНИМИ НАГОРОДАМИ І ПРИЗНАННЯМ
У ЧАС СВЯТКУВАНЬ ДЕСЯТОЇ РІЧНИЦІ
НЕЗАЛЕЖНОСТІ УКРАЇНИ.
ЧЕСТЬ І СЛАВА ЖІНОЧИМ ОРГАНІЗАЦІЯМ,
ЯКІ ОБ'ЄДНАЛИСЯ У ЦЮ ВЕЛИЧНУ ФЕДЕРАЦІЮ,
ВДЯЧНИЙ ПОДИВ
ЇЇ ТАЛАНОВИТОМУ ПРОВІДНИКОВІ!**

**ЩАСТИ БОЖЕ, ДОРОГА ПАНІ ОКСАНО,
НА УСПІШНЕ ПРОДОВЖЕННЯ ВАШОЇ ПОДВИЖНИЦЬКОЇ ПРАЦІ
ДЛЯ ДОБРА УКРАЇНИ!**

ЕКЗЕКУТИВА СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

Під час святкувань десятої річниці Незалежності України та III Всесвітнього Форуму Українців у Києві за громадську працю було відзначено ряд громадян України і діаспори.

Екзекутива СФУЖО з приємністю повідомляє, що довголітня і жертвна праця жіноцтва діаспори, зорганізованого у Світовій Федерації Українських Жіночих Організацій, була належно оцінена в Україні.

Голова СФУЖО Оксана Соколик відзначена високими нагородами:

Грамотою і медаллю Верховної Ради України “За заслуги перед українським народом”.

Орденом св. Архистратига Михаїла від Патріярха Київського і всієї Русі святішого Філарета “За заслуги по відродженню Помісної Української Православної Церкви”.

Грамотою Міністерства Юстиції України “За вагомий особистий внесок і підтримку державотворчих процесів в Україні та збереження національних і культурних надбань української діаспори”.

Почесною відзнакою Товариства Україна-Світ “За вагомий особистий внесок у розвиток співпраці України із закордонним українством”.

Орденом св. Станіслава від Пріора Асоціації кавалерів Ордену св. Станіслава в Україні “За видатний внесок у відродження Української Держави, утвердження міжнародного авторитету України у справу становлення української національної еліти”.

Подякою Суспільної служби України “За благочинну діяльність для добра української спільноти, для розвою держави України”.

Приймаючи ці нагороди, Оксана Соколик підкреслювала, що приймає їх в імені складових організацій СФУЖО, з якими співпрацює довгі роки для добра всіх українців.

Екзекутива СФУЖО щиро дякує за ці високі відзначення голові СФУЖО Оксані Соколик, що одночасно є визнанням праці всіх жіночих організацій діаспори, об'єднаних у Світовій Федерації Українських Жіночих Організацій.

Екзекутива СФУЖО.

СЛОВО ГОЛОВИ НА ЗАСІДАННІ ГОЛОВНОЇ УПРАВИ СУА (6-7 жовтня 2001 р.) (Скорочено)

Вітаю і дякую, що прибули так численно на засідання Головної Управи. Ми – перед Конвенцією, і перед нами багато справ до полагодження.

Ми почали нове тисячоліття турботами. На Америку впала чорна хмара, Президент Америки Джордж Буш свою промову до Конгресу і народу Америки після трагічного терористичного акту назвав “Свобода у боротьбі з небезпекою” (Freedom at War with Fear). Це застрашуючі слова.

З приводу цього страшного лиха ми одержали листи співчуття від СФУЖО, Союзу Українок, Союзу Українок Канади та поодиноких осередків СУ і осередків Жіночої громади. Багато з цих організацій відправляли молебень за загиблих, за що їм широко дякуємо. Екзекутива СУА вирішила звернутися із закликом до нашого членства про підтримку малими датками, які можна було б передати потребуючим. Наша організація мусить бути записана, як така, що вона включилася і зробила свій внесок у великій потребі Америки.

Після засідання Екзекутиви СУА 15 вересня всі пішли до церкви св. Юра, де поставили квіти з лентою та написом “Ukrainian National Women’s League of America” та свічки. Знімки з квітів були поміщені на сторінках Інтернету, Брами і СУА, а опісля у газетах “Свобода”, “Ukrainian Weekly” та у жовтневому номері “Нашого Життя”.

У своєму слові хотіла б я заторгнути декілька справ відносно СУА, які матимуть вплив на подальший перебіг праці нашої організації.

Найрадісніша новина для СУА – це невідома спадщина Лесі Українки, яку віднайшла д-р Іванна Ратич у бібліотеці Праги. Д-р Ратич поділилася відомостями про ці віднайдені скарби з Екзекутивою СУА, і Екзекутива вирі-

шила, що варто познайомити світ з цими невідомими цінними записами Лесі Українки. Д-р Ратич, не лише запропонувала видати, а й бути спонсором цього проекту. Це буде справді цінна річ, коли вийде з друку. Ми низько схиляємо голову перед панею Ратич та дякуємо їй за королівський жест. Детальніші інформації про цей проект подала д-р Ратич та голова спеціально створеної з цієї нагоди комісії Ірена Чабан.

Д-р Марта Богачевська-Хом’як працює над написанням історії СУА. Вона запросила Софію Слюзар для опрацювання останніх 20 років. Сподіваюся, що до Конвенції книжка буде готова.

У 2000 р. ми відсвяткували 75-ліття нашої організації та переконалися, що громада шанує нашу працю і знає, що жінки мають широкий світогляд на різні почини та впроваджують гармонійну атмосферу. Хоч ми, жінки, дійшли в деяких моментах вище за чоловіків, але боротися за наше місце в громаді мусимо далі.

СУА під цю пору належить до таких організацій:

СУА є членом Національної Ради Жінок США від 1952 р. і лише через НРЖ/США входить до Міжнародної Ради Жінок, яка складається з 79 НРЖ світу. Ми є частинним членом Генеральної Федерації Жіночих Клубів від 1948 р. У 2000 р. СУА був прийнятий в членство Української Всесвітньої Координаційної Ради. СУА є членом СКУ і голова СУА через СФУЖО входить до Президії СКУ. Ми також є співзасновниками і членами СФУЖО.

**ЩИРО ВІТАЄМО
НАДІЮ ШМІГЕЛЬ І ЛІДІЮ ЧЕРНИК
З ВИСОКИМИ НАГОРОДАМИ
УКРАЇНИ.
БАЖАЄМО ЗДОРОВ'Я,
РОДИННОГО ЩАСТЯ
І ДАЛЬШИХ УСПІХІВ У ПРАЦІ
ДЛЯ НАШОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ.
ГОЛОВНА УПРАВА
СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ**

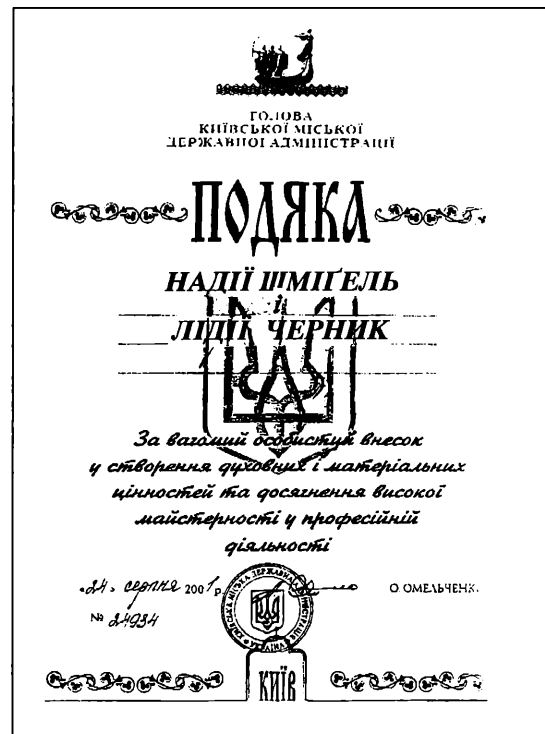
На IV Всеукраїнському з'їзді СУУ я запропонувала, щоб організації, які називаються "Союз Українок", символічно відновили Всесвітній СУ, який існував у 1933 році, на що всі погодилися.

Настав новий час, прийшли інші зацікавлення, потреби і завдання.

Найважливіша частина нашої організації – це наше членство!

Це підстава існування кожної організації, без якої не можемо існувати. Не було з'їзду, на якому б цю справу не обговорювали.

Як пані знають, у цій каденції сформувалися 4 нові відділи. Офіційно розв'язано один відділ у Чикаго. Інші офіційно не розв'язалися з тієї причини, що не пройшли всіх формальностей, особливо такі фінансові проблеми, як копії банкових книжок, передача залишених грошей, які повинні іти до канцелярії СУА, та інші вимоги, зазначені в статуті. Це може й добре, бо за ті два роки я побачила, що коли відділ розв'язується через німецький стан членок, і ми і вони на тому втрачаємо. Кожна членка, яка працювала ціле життя для організації, мусить покидати її через те, що не може вже бути для неї корисною. Це несправедливо і не чесно, бо коли людина доходить до певного віку, ця організація повинна служити їй. Ми маємо статус членства, яке звільняє членку від внесків, але відділ як цілість змушений розв'язатися. Мабуть, ми повинні застановитися над цією справою, щоб в якийсь спосіб затримати відділи, може вони повинні вплачувати вкладку так, як це роблять вільні членки. Допилювати ці справи належало б округам. Членки могли б брати участь у сходинах та залишатися у своєму середовищі. Не всі членки мають змогу платити вкладку, тому слід поцікавитися їхніми можливостями. Варто звернути увагу на членок СУА, які роблять заповіти, щоб подумали про нашу організацію.

Другий бік цієї монети – це фінансова база нашої організації. Що буде з нею, коли таких (неспроможних платити внески) відділів буде багато?

Суми вкладок ми не збільшували понад 10 років. Від того часу кошти на друк журналу, папір, додатки до комп'ютерів, факси, пошту, заробітні платні, телефони, електроенергію подорожчали втричі або й більше. Ми утримуємо дві канцелярії. Боюся, що так довго не протягнемо, якщо не зробимо якихось заходів для продовження нашої праці. Коли ми звертаємося із закликом допомогти комусь, усі жертвують щедро. Коли членство не буде жертвувати на адміністративні цілі та на журнал "Наше Життя" – не зможемо існувати довго.

Професор Олег Воловина у звітженні, що появилось в "Ukrainian Weekly" за 9-те вересня 2001 року, пише, що згідно з переписом 2000 р., в Америці проживає 862.416 українців, тобто на 16,4 відсотків більше, ніж у 1990 році. Це включає щойно прибулих людей з України. Коли відтягнемо різні групи – залишиться досить велике число українців. Отже бачимо, що ті люди є і потрібно нам подумати, як до них підійти. Не обов'язково вони схочуть вписуватися до наших рядів сьогодні, але починаймо з ними діалог.

Як бачимо, ті з них, які зацікавлені в організації, працюють гарно.

Хто найкраще зможе цих жінок організувати, як не жінка з четвертої хвилі, яка вже є в наших рядах?!

Для цих людей організаційне життя мало інше значення. За радянських часів всі вони були змушені бути в організаціях. Блаженніший Патріярх Любомир Гузар, перебуваючи в Америці, на одному із виступів сказав: “Пам’ятайте, це є люди, які ніколи не могли висловлювати своєї дійсної думки. Лише час і наше виrozumіння та взаємна пошана їх приєднає до нас”. Дійсно, це є дуже важлива справа. Не можемо допустити, щоб організація зменшувалася, коли є так багато незорганізованих жінок. Ми мусимо продовжувати 75-літню важку працю наших попередниць. Завдяки довголітній праці, США здобув великий престиж і став поважним чинником у житті нашої спільноти в цілому світі. Постійно мусимо працювати для розвитку і шукати нових засобів, щоб забезпечити для США подальше існування.

Часто чуємо від новоприбулих, що вони постійно посилають посилки і гроші, щоб оплатити школу дитині чи внучці, допомагають мамі чи бабусі. Мабуть, варто застановитися, чи така стипендія не могла б іти в рахунок праці США. Може треба це прийняти як їх вклад у опіку над дітьми, старшими та інші потреби. Подумаймо над такими можливостями.

Для дальшого існування США як крайової організації, згідно з постановами чартеру і статуту та для виконання важливих завдань у громаді, необхідно, щоб праця всього членства та фінансові засоби, якими воно розпоряджається, ішли на цілі США. Коли членство збирає на різні інші заклики від громади тому, що не має пошани до своїх програм, робить велику кривду нашій організації. Можливо, що є членки, які хочуть стати допоміжним чинником інших організацій, збираючи на них фонди. Чи нам таких потрібно? Двоторовість шкідлива для організації. Пані, не можемо служити двом панам. Відколи США дістав статус неприбуткової організації, звільненої від податків від IRS 501(C) 3, закон вимагає, щоб фінанси були спрямовані виключно на цілі США. Негативна критика на кожний проект, кожну пропозицію відкидає жінок від праці. Пам’ятаймо, ми всі працюємо добродійно.

Хочу порушити ще одну справу, яка деякою мірою стримує прогрес у розвитку організації, а саме: передача діловодства уступаючих та документів, листувань банкових книжок, мусить

відбутися в дуже скорому часі після виборів і не можна затримувати матеріали, які є потрібні до дальшої тягlosti відділу чи округи. Для дальшої праці уступаючі голови повинні допомагати провести цю переміну уряду в якнайкращий спосіб, а не чекати, щоб наступниця не мала успіху і тоді всі запам’ятають тільки попередню голову. Вірте, кожна голова чи референтка працює у свій спосіб, а її успіх не перешкодить, а навпаки, доповнить і завершить розпочате діло.

Делегатки, які прийдуть на XXVI Конвенцію, повинні бути добре обізнані зі статутом та зі змінами, які будуть пропонуватися.

Канцелярія США ще не перенесена. Ми стоїмо перед великою дилемою. Музей не може віддати четвертого поверху, щоб ми могли переробити його і туди вселитися, і тому шукаємо розв’язки. Перенесення канцелярії – це коштовна річ, однак вона мусить відбутися в короткому часі. А до власного приміщення перенесемося за рік чи за два, тоді буде потрібно все ґрунтовно переробити.

Я вже згадувала про гарні статті, які появилися на сторінках “Свободи” і “Ukrainian Weekly” про вклад праці США у заснування і підтримку Українського Музею у Нью-Йорку. Як пані знають, у цьому році виповнюється 25 років Українському Музею, і ми просили, щоб округи і відділи далекого віддалення відсвяткували в свій спосіб цю гарну річницю. Округа Огайо відсвяткувала 25-ліття Музею та зібрали 25 тисяч доларів на Музей. Іратуюлю, пані голові Окружної Управи Іванні Шкарупі!

Нашою вебсторінкою займалася Марта Пеленська, а 15 вересня Екзекутива затвердила Дарію Бідник з нового 125-го Відділу нашим вебмайстер і вона тепер працює з Ганею Кріль і вивчає цю систему.

“Наше Життя” розходить по цілому світі, і жінки зі Східної діяспори мені говорили під час святкувань, що знають детально про нашу працю завдяки нашому журналу. Особливо велике зацікавлення було у стипендіях та суспільній опіці. Подивлялися, що про кожний внесок подається детальна інформація.

Після смерті пана Теодозія Чабана Екзекутива затвердила нового мовного редактора – Лева Чабана.

Закінчуючи, дякую всім, хто так ревно працює для добра нашої організації та всіх її розпочатих проектів.

ДІЯЛЬНІСТЬ ОКРУГ І ВІДДІЛІВ

ОКРУГА ДЕТРОЙТ СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ ВЛАШТОВУЄ ДОБРОЧИННИЙ РОЗВАГОВИЙ ВЕЧІР ПІД ГАСЛОМ “СТАНЬТЕ АНГЕЛАМИ-ДОБРОДІЯМИ”

В Українському культурному центрі у Воррені 10 листопада ц. р. 5 год.
Прибуток призначений на “Молоко і булочку наймолодшим школярам України”.
У програмі – передріздвяний ярмарок, тихий і відкритий аукціон, коктейлі, буфетовий обід,
музика, співи, танці, несподіванки.

Головна частина програми – виступ гумористки Люби Гой –
відомої зірки радіо і телебачення “Royal Canadian Air Force”.

Вступ – 45 дол., для пенсіонерів – 35 дол.

За квитками і інформаціями звертатись до Світлани Кордуби
(тел 248 615-7675)

Дарія Конюх, за референтку зв'язків.

*Зустріч референтки і скарбника стипендійної акції СУА Люби Більовщук і Орісі Яцусь
зі стипендіями СУА в Україні 20 серпня 2001 р.*

НА ПОКЛИК СЕРЦЬ ПТАХАМИ ПРИЛИНУЛИ...

Ще десять років тому така зустріч могла б хіба наснитися уві сні: адже до кінця 80-х наше місто було зачинене для іноземців. А втім, протиприродно назвати іноземцями наших сьогоднішніх гостей – Любу Більовщук та Орісю Яцусь, хоч і прибули вони із далекого штату Нью-Джерсі (США), – вони наші, українки, от тільки доля закинула їх на чужину. Але й далеко від рідної землі вони живуть Україною.

Ще 1917 року жіноцтво на західних теренах України об'єдналося для спільних дій в організацію, яку назвали Союз Українок. Зловісна хвиля жовтневого перевороту змила добрі починання, зате із здобуттям Незалежності добрий засів дав сходи, і Союз Українок на повен голос заявив про себе вже з початку 1992 року. А наші посестри в Америці, Великобританії, Франції, Німеччині, Австралії (справді-бо, нашого цвіту

по всьому світу!) завжди єдналися й активно працювали в Союзі Українок, і коли тільки з'явилася можливість допомогти Рідному Краю, благодійні акції докотилися й до нас, і завдяки їм наші земляки, попри всі негаразди, підводяться з колін, світлішають їхні обличчя.

Напередодні світлого дня 10-ї річниці Незалежності нашої Держави до України прибули членки Союзу Українок Америки – референтка стипендійної акції Л. Більовщук і скарбник О. Яцусь, щоб вручити стипендії Союзу Українок Америки і особисто познайомитися зі стипендіятами, їхніми батьками чи опікунами.

Уже протягом чотирьох років наші юні земляки отримують стипендії СУА. Спершу тих, кому поталанило, було троє, потім п'ятеро, а нині одинадцять учнів та студентів із Дніпропетровщини отримали таку вагому матеріальну підтримку – відповідно по 100 і 200 дол. США. І вперше – із рук самих благодійниць. Зустріч була надзвичайно теплою. Л. Більовщук, як перед близькими друзями, розповіла про свою роботу (навчас дітей володіти комп'ютерами) і родину, про громадську діяльність. І це зняло скутість із наших дітей – вони щиро говорили про своє навчання і пляни на майбутнє, хто подарував вірш, хто пісню, хто малюнок, а хто просто щиро вклонився тим, котрі подбали про них далеко за океаном. Не могли стримати сліз радості бабусі Тані Чичкань із Солонянського району та Аліночки Маханько із Дніпропетровська, які опікуються своїми осиротілими онуками. Серед наших стипендіятів – майбутні лікарі Ольга Поворотня та Федір Климов, кухар Світлана Поцелуйко із Дніпродзержинська, юні поети Івась Белка та Кирило Гринько...

Про Кирила слід сказати окремо. На жаль, він не зміг бути на цій зустрічі, бо в числі десяти юних талантів представляв нашу область в Експоцентрі столиці України. Та принагідно хочемо привітати Кирила із першою поетичною книжкою “Все починається з любові”. Із Києва має задум привезти серію репортажів “Свято Незалежності очима дитини”. Тож побажаймо і йому, і його ангелу-хоронителю – мамі Зінаїді, чудовій учительці і патріотці, здоров'я, снаги і надхнення.

Різні, часто дуже складні, як на дитячий вік, долі у наших стипендіятів, та через життєві негаразди вони побачили світло в кінці тунелю – усвідомили себе українцями, готуються до само-

стійної праці задля добробуту рідної землі і мріють, ставши на ноги, допомагати іншим стати на крило... Усі наші стипендіяти вчаться лише на “відмінно” і “добре” (це – одна з умов стипендійної акції СУА при відборі кандидатів), цікавляться історією України, мають уподобання в вибраному мистецтві. Більшість із них саме завдяки цій матеріальній підтримці має змогу вчитися. Вони розуміють, яких зусиль докладають наші посестри із СУА, аби знайти для них спонсорів. І часто це люди небагаті, але свідомі того, як страждають в Україні діти через матеріальні нестатки, і діляться з ними коштами, як це буває у дружній родині. Доземний уклін всім нашим благодійникам!

...Мов стомлені далекою дорогою пташини, прилинули до світлої зали “Літературне Придніпров'я” наші посестри з-за океану Люба Більовщук та Оріся Яцусь. Перед тим, як завітати до нас, вони побували в Криму, Запоріжжі, попереду їх чекали Полтава, Київ. Нескінченні зустрічі, незабутні враження...

Та ми сподіваємося, що наш славний край козацьких вольностей запам'ятається їм і розмаєм петриківського розпису, який понад два століття тому виник тут – такий жаристий, таємничий і неповторний, і мегаполісом Січеславом над сивим Дніпром-Славутою, де завше чекає гостей оселя “козацького батька” Дмитра Яворницького, і чистими криницями очей наших дітей, які без перебільшення мають відтепер рідних людей у далекій Америці.

Під час поїздки сходом України під своє надійне крило взяла наших гостей одна із заступниць Всеукраїнського Союзу Українок, голова Дніпропетровської обласної організації СУ Оріся Сокульська. Знана у нашому краї громадська діячка, відмінник народної освіти, вона у свій час випила до дна гірку чашу дружини правозахисника і багаторічного політ'язня, нині вже покійного поета Івана Сокульського, а тепер докладає всіх зусиль, аби донести до людей його поетичний і епістолярний доробок. У неї особливе чуття до людей – саме тих, кому найперше треба подати руку допомоги.

Наші серця завше відкриті для людей доброї волі, бо й самі йдемо до людей за покликом душі.

Шануймося, українці, бо ми того варті!

Тамара Завгородня, заступниця голови стипендійної комісії ДОО СУ.

75-ліття ДВАДЦЯТЬ СЬОМОГО ВІДДІЛУ ім. ОЛЬГИ БАСАРАБ У ПІТСБУРЗІ

Членки Двадцять сьомого Відділу СУА ім. Ольги Басараб у Пітсбурзі на святкуванні 75-ліття Відділу.

Урочисте святкування відбулося в готелі Голидей Ін. у Грінтрі 29 липня ц. р. Численні гості своєю присутністю виявили моральну підтримку та пошану нашій організації. При вході до бенкетової залі була виставка картин праці Відділу, яку мистецьки опрацювала Адріана Харитон-Е. Бенкетові столи прикрасили пелюстками троянд і запаленими свічками Любомира Йолдас, Марійка Заліщук і Люба Глутковська. Після виконання гімну, голова Відділу Анна Конецька привітала гостей, розказала про працю Відділу та зачитала привіт голови СУА Ірини Куровицької, яка особисто не могла взяти участь у святі. А. Конецька привітала почесну гостю – засновницю нашого Відділу, шановну Марусю Бек, яка приїхала із Детройту. Ведучою вечора була Люба Глутковська.

Іванна Старощак розказала 75-літню історію нашого Відділу, підкреслюючи: “Полум’я, що його запалила наша засновниця Маруся Бек, яскраво горітиме ще багато літ”. Вона сказала, що, завдяки проводу і мурашиній праці союзнок, наша організація досягла сімдесяти’ятиліття. Від імені членок Відділу І. Старощак передала щирі побажання голові Союзу Українок Лілі Григорович із його п’ятнадцятитисячним членством з нагоди святкування десятиліття проголошення Незалежності України. Проводові та українському народові бажала сили та витривалости для дальшої розбудови Держави.

Історію Відділу англійською мовою, що її опрацювала Ярослава Комічак, було надруковано у програмках. З нагоди 75-ліття,

посадник міста Пітсбурга Том Мирфі прислав привітання Відділові, яке зачитала ведуча Л. Глутковська. Посадник зазначив, що 29 липня стало днем української жінки-союзниці.

Парох української католицької церкви Івана Хрестителя о. М. Польовий поблагословив вечерю. Надзвичайно емоційною була розповідь Любомира Йолдаса про життєвий шлях нашої гості д-р Марусі Бек, з наголошенням на її заслугах у суспільно-громадській роботі. Присутні нагородили доповідачку рясними оплесками. Ярослава Комічак і Марійка Заліщук вручили шановній гості Грамоту Відділу (яку мистецьки опрацювала Кеті Бойкович). Сотрудник церкви о. Йосиф Тамбуло передав нашому Відділові документ з 1926 р., в якому є запис, що Відділ був зареєстрований як діюча організація СУА у місті Пітсбурзі. Із вітаннями виступив голова Української Кредитівки Богдан Грицишин і вручив Відділові грошовий подарунок. Люба Глутковська висловила подяку директорові української радіопроеграми Михайлові Комічаку, який упродовж багатьох років популяризував працю Відділу в своїх програмах. Ведуча представила гостей, після чого о. І. Галушак – парох української православної церкви св. Володимира – молитвою завершив офіційну частину програми.

У мистецькій частині виступило тріо “Рідна душа” у складі Роми Конецької, Наталії Маглай і Михайлини Спідовської, які заспівали українські народні пісні під керівництвом Олега Махляя. Танцювальний ансамбль під керівництвом Люби Глутковської виконав декілька

танців, серед яких “Танець із хустками” був прийнятий присутніми із особливим захопленням. Подиву гідна мурашина праця Л. Глутковської, яка упродовж років керує танцювальним ансамблем “Полтава”, що своїм мистецтвом привертає увагу широкої громадськості, у тому числі неукраїнської. У залі була виставка народної ноші з різних регіонів України, яку опрацював і оформив знавець українського мистецтва Василь Джуля.

До танців пригравала орchestra “Львів’яни”, і присутні весело забавлялися до пізнього вечора. Під час вечері вони могли замовити собі шматочки різноманітних тортів, які спекли наші союзнянки. Закінчуючи вечір, присутні заспівали гімн України. Комітетові, який підготував це історичне для нашого Відділу свято, належить щиросердечна подяка і признання.

Іванна Старощак, пресова референтка.

НА ЩАСЛИВИЙ ПОБУТ В КАЛІФОРНІ! ПРОЩАННЯ НАДІ БІГУН В НЬЮ-ДЖЕРЗІ

Прощання Надії Бігун, довголітньої і заслуженої союзнянки з Мейпелвуду (Нью-Джерзі) перед від’їздом до Каліфорнії відбулося 3 вересня ц. р. На ранню гостину зібралося біля шестидесяти осіб – членок Союзу Українок Америки і Марійської Дружини, приятелів і гостей.

Зустріч відбулася у залі при церкві св. Івана Хрестителя, завдяки ввічливості пароха о. Богдана Лукія, який завжди йде назустріч потребам і проектам громади. Після відспівання “Отче наш” разом з присутніми все життєрадісний о. парох започаткував “Многая літа” для Надії Бігун, а прилучився до нього добрим словом і сотрудинок о. Леонід (священик з України).

Про довголітню працю Надії Бігун в обох організаціях та громаді – більш як п’ятдесятилітню – про її успіхи розказали Марія Семанишин, Марія Робак, голова Округу Нью-Джерзі Ярослава Мулик, Ольга Тритяк, Зеня Воробець, д-р Люба Стефанівська і Марія Качмарська. Гостину зімпровізували (з огляду про несподівану вістку про виїзд), але старанно приготували Марія Семанишин, яка й проводила зустріч, Марія Робак і Леся Падковська, яка повідомила членок про цю подію.

Діяльність Надії Бігун була спрямована в основному для добра США, чи то як неодноразової голови 28-го Відділу, яка витривало і з організаційним хистом керувала ним, чи як голови Округу в роках 1972-1974, коли мала нагоду втримувати зв’язки із стейтовою Федерацією Жіночих Клубів, брати участь у її конвенціях та влаштовувати там виставки народної української творчості для пропаганди українського імені в стейті. Підтримувала також всі заходи для розвитку Українського Музею в Нью-Йорку.

Після смерті чоловіка залишилася самотньою (син і донька давно “пішли на своє”), а й літа ставали докучливими, то ж вирішила переїхати до доньки до Каліфорнії на сталий побут. І, як пише, з вікна дому має новий краєвид – недалеко морську затоку Тихого Океану, а з другої сторони – гори, тож на проходи в гористій околиці ходить з паличкою. Як добре, що у похилому віці Надя могла почати нове життя в родинному домі дочки Терені. Гляньмо довкруги – скільки таких самотніх жінок, яким на старші роки лиш паличка є вірним приятелем, і скільки тих колишніх активісток з жалем говорять, що всі їх забули. Як часто легше бути філантропом на віддалі, а недобачити близьку потребу.

Радісно було й Надії Бігун прощатися, хоч зі сльозами в очах, але в крузі щирих друзів. І так дорога до Каліфорнії закінчить її мандрівку у світ, що почалася у Львові після Другої світової війни, а після кількох літ таборового скитального життя привела до Америки назавжди.

Дора Рак

СТО ДЕВ'ЯТНАДЦЯТИЙ ВІДДІЛ ім. ОЛЬГИ КОБИЛЯНСЬКОЇ У СВОЄ ДВАДЦЯТИЛІТТЯ

Членки 119-го Відділу СУА. Перший ряд, ліворуч: Л. Стебельська, О. Руденська, І. Моцюк – голова Відділу, Л. Сохан, М. Борковська, О. Кулинич. Другий ряд, ліворуч: О. Крумшин, О. Женецька, І. Ганкевич, І. Гнатів, М. Івасютин, В. Преско, А. Король. Неприсутні: О. Трохимчук, В. Кушнір-Винник,

Неймовірно швидко, мов сон, промайнуло 20 років невтомної праці нашого Відділу. У квітні 1981 року, на заклик ветерана-союзниці Ірени Кіндрачук, тридцять дві жінки Йонкерсу оформилися у чергову клітину СУА, якій надано число 119 та патронкою якої обрано Ольгу Кобилянську. Письменницю особисто знала наша довголітня культосвітня та імпрезова референтка Люба Сохан, у дитинстві в Чернівцях.

Першою головою Відділу стала Леся Крумшин, яка протягом чотирьох років вклдала багато праці, щоб спрямувати новий Відділ на солідні, міцні основи. Під її проводом Управа розгорнула заплановану працю, одним із перших завдань якої було “охристити” Відділ. Справді, заходами тодішньої культосвітньої та імпрезової референтки Люби Сохан ці христини пройшли величаво за участю великого числа гостей із Головної, Окружної Управ та делегатів місцевих організацій.

Загальні збори 1984 р. вибрали головою Ірену Моцюк, яка досі виконує ці обов'язки, попри щорічні її протести на загальних зборах, мовляв, “хай хтось інший візьме на себе ці важкі обов'язки, може, хтось інший зможе виконувати їх краще”. Таких не було... За добру волю та відданість 119-ий Відділ безмежно вдячний довголітній його голові Ірені Моцюк.

Головним завданням Відділу стала харитативна допомога українцям у діаспорі, першу в Бразилії, Польщі, Румунії, Югославії, а коли

Україна стала вільною, велика частина допомоги, зрозуміло, була спрямована у рідний край. Фонди на так широко кроєну діяльність Відділ черпає в основному із влаштовуваних для громадянства імпрез, збірок, різдвяних та великодніх ярмарків-розпродаж та продажі сніданків в церковній залі св. Михаїла після Літургій. Пов'язані із цим кошти членки покривають власними засобами радше, ніж із каси Відділу. Мабуть, доречно буде коротко навести деякі дані з історії нашого Відділу.

Культосвітня та імпрезова референтури під проводом Люби Сохан невтомно працювали та після короткої перерви далі працюють, влаштовуючи цікаві, доступні для громадянства імпрези, наприклад, літературні вечори, доповіді, фільми тощо. Щомісячні сходи членства вона збагачує відчитами на актуальні теми. На увагу заслуговують фільми: “Маруся Чурай” за твором Ліни Костенко, “За стерном долі” із Джеком Палансом, “День Києва 1992” та ін. У 1986 році д-р Осип Оришкевич мав доповідь про свою поїздку в Україну, ілюстровану незабутніми видами у прозірках.

При тій нагоді дякуємо, зокрема, д-ру Я. Моцюкови за його допомогу у висвітленні фільмів “Жнива розпачу”, “Щоб дзвони дзвонили”, “Шевченко у Вашингтоні”, “Ювілейні відправи в базиліці св. Петра в Римі у 400-ліття Берестейської Унії” та багато інших. Щороку у березні відзначаються Шевченківські роковини,

а темою одних була “Роля жінки у Шевченкових творах”. На окрему увагу заслуговує вечір для громадянства 1991 року в пошану Лесі Українці у 120-ті роковини від дня її народження. Мистецький вечір було проведено власними силами за старанням культосвітньої референтки Люби Сохан.

Ми гостили представників з наших земель, які розповіли громадянству про відносини там у післявоєнний час, зокрема про знищення церков на Лемківщині та спроби відбудови духового й культурного життя. Одним із них був о. Богдан Прах. Проведена одразу збірка принесла 1. 100 дол., які було передано о. Пращові. При іншій нагоді о. ігумен Патрикій Пащак розповів про прощу до Святої Землі.

Музейна референтка Оля Женецька влаштувала зустрічі із представниками Українського Музею в Нью-Йорку, з його директором д-р Богданом Цимбалістим, який знайомив нас та наших гостей із завданнями та потребами музею. Проведена збірка увінчалася сумою у 5.500 дол. готівкою і декляраціями, які були вплачені упродовж півроку.

Традицією в Йонкерсі стала вже давніше “коляда на музей”, організована Любою Сохан. В погоду і в негоду групка жертвених союзнок перемирює горбистий Йонкерс, відвідуючи гостинні хати під звуки стародавньої коляди. Щедрі внески рік у рік заповняли збіркові списки, так що 119-ий Відділ склав 20 тис. доларів на УМ. А тепер, відзначаючи наше 20-ліття, передаємо 500 дол. УМ і 500 дол. на Пресовий Фонд журналу “Наше Життя”.

З нагоди 10-ліття у 1991 році Управа вирішила закупити редакції журналу “Наше Життя” потрібний в цей час “факс” коштом 1 тис. доларів, а постійні збірки на різні фонди дійшли до 8 тис. доларів.

Стипендійну акцію у Відділі веде Оля Кулинич. Велике число стипендій ми відправили до Бразилії, Румунії, Риму, в Україну – на загальну суму понад 7 тис. доларів. На Фонд ім. Олени Лотоцької вплачуємо щороку по 100 дол., що досі разом складає приблизно 2 тис. доларів.

Суспільна опіка активно діє під орудою Ліди Стебельської, яка вмiло дбає про збіль-

шення фондів збірками серед нашого громадянства, а то й поза його межами. Збірки тільки на акцію “Молоко і булочка наймолодшим школярам України” принесли 2.800 доларів, на допомогу жертвам повені на Закарпатті – 250 дол. До Луганської області (та інших) референтка вислала велике число пачок з одягом, забавками, книжками тощо. Декілька посилок з одягом пішло до наших осередків в Естонії та Казахстані.

На початку свого існування 119-ий Відділ одразу відкрив дитячу світличку для дошкілля Йонкерсу. Коли декілька років пізніше сформувався 30-ий Відділ СУА, також в Йонкерсі, членство якого охоплювало молодих матерів, було доцільним передати світличку у їхні руки.

Музейна референтка О. Женецька протягом декількох років організувала курси української кераміки під проводом проф. Ярослави Кіналь, викладача керамічного мистецтва в амерканських коледжах. Курси відвідувало велике число членок Відділу, та особи з-поза Відділу, зацікавлені у цьому старовинному виді мистецтва. Їхні вироби виставлялися на ярмарках, фестивалях у Йонкерсі та Стемфордї, як і в міських бібліотеках Йонкерсу і Вайт Плейнс, Н.-Й., де наші писанки становлять постійну експозицію.

Не занедбали ми і ділянки охорони здоров'я, зорганізувавши для громадянства дві доповіді д-ра Олега Сохана, які викликали велике зацікавлення серед громадянства.

Декілька членок Відділу постійно працювало та працює в Окружній Управі Нью-Йорка. Одна із них була відзначена Почесним членством Окружної Управи за безперервну 10-річну працю. Всупереч значному віддаленню від Нью-Йорку, намагаємося брати участь у святкуваннях Окружної Управи та її Відділів.

Нехай цей скромний та неповний нарис хоч частково зобразить напрямні та розмір вкладу праці 119-го Відділу у славетну будівлю, якій ім'я – Союз Українок Америки.

Управа 119-го Відділу СУА, Йонкерс, Н.-Й.

СОЮЗ УКРАЇНОК

Україна, Тернопіль. Зустріч членкинь Тернопільського Відділу Союзу Українок з головою Першого Відділу СУА у Нью-Йорку Лідією Магун.

МИ З ВАМИ, ДОРОГІ НАШІ ПОСЕСТРИ!

Трагічні події, що відбулися 11 вересня цього року в Сполучених Штатах Америки, приголомшили нас, вони забрали життя багатьох безневинних людей, завдали страшних руйнувань, показали всьому світові, як легко зруйнувати цінні надбання людства в один момент. Серце розривається від безсилля чимось допомогти, телефони мовчать.

В один момент пронеслися спогади наших зустрічей упродовж багатьох років, відчуття вашої допомоги, підтримки, поради. Ви летіли через океан, щоб бути з нами в горі і в радості. Терпіли різні незручності: жертвували вигодами та своїм часом, але це вас не зупиняло, бо вами керувала любов до свого народу. І ви в будь-який спосіб, робили все можливе і неможливе, аби вселити в нас віру і надію.

Завдяки клопіткій праці референтури суспільної опіки СУА під керівництвом Надії Шмігель, теплішали очі у самотніх бабусь та сиріт, людей обділених захистом та опікою. З легкої руки ваших членок під керівництвом голови СУА Ірини Куровицької кількості наймолодших школярів України забезпечені сніданками в школах. Впевненішими почувалися наші студенти та учні – стипендіяти стипендійної акції СУА, референткою якої є Люба Більовщук. І так з року в рік у турботі за інших. Шана вам за це і доземний уклін!

Кожний раз виникає питання: у чому криється секрет вашої сподвижницької жертвовної праці. І ясний висновок – в любові. В любові до Бога, до людини, до рідної землі, яка звільнилася від пут і, як рідна мати, розкрила обійми для своїх дітей. І ви далі з нами. Ми цього не забуваємо ніколи і вдячні всім – знаним і незнаним. За старання, моральну і матеріальну підтримку тернопільському Відділові Союзу Українок.

Давня і тісна дружба пов'язує нас з першим Відділом СУА, який очолює Лідія Магун. Цей Відділ уже біля десяти років є опікуном нашої організації. За цей час ми мали понад десять спільних зустрічей у нашій світлиці в Тернополі, де були квіти, пісня, щира розмова. Крім Лідії Магун, ми спілкувалися також з Катрусєю Папугою, Іванною Мачай та дочкою Лідії Магун, якій ми організували сольний виступ у Тернопільському музичному училищі. Ці зустрічі були корисними для обох сторін – ми знайомилися з життям і діяльністю СУА, а вони вникали в наші проблеми і складнощі, давали добрі поради, наводили приклади зі своєї діяльності. Це було взаємне збагачення, а нам особливо важлива підтримка у час відновлення і становлення організації.

Дякуємо вам усім, дорогі наші посестри. Ми молимося за вас, за Америку, за спокій на землі, просимо Всевишнього, щоб післяв проводів мудрі рішення, а вам здоров'я і многих літ.

Надія Плющ,
голова Тернопільського Відділу Союзу Українок.

ПЕРЕСТУПИЛИ МЕЖУ ВІЧНОСТІ

ІВАННА СОЛТИС

Важко повірити, що минає рік, як з волі Божої, по довгій і тяжкій недузі, вечірньою порою 8 листопада 2000 р. відійшла у вічність Іванна Солтис, з дому Погорецька – голова 103-го Відділу Союзу Українок Америки. Сумна і неправдоподібна звістка про передчасну смерть Іванни до глибин зранила серця її подруг-союзянок і навколишньої громади.

Іванна народилася 28 жовтня 1932 р. у місті Бучачі в Україні у свідомій патріотичній родині Андрія і Євгенії (з Антоновичів) Погорецьких. Її дитячі роки були виповнені теплотою люб'ячої сім'ї, безжурністю та дитячими мріями. Іванка почала народну школу в Бучачі. 1944 р. родина Погорецьких з двома дітьми Іванкою і Остапком виїхала з рідних земель і опинилася у таборі Мітенвальд у Німеччині. Тут Іванка продовжувала вчитися у середній школі і вступила до Пласту. У Пластовому таборі познайомилася з Юрієм Солтисом – майбутнім своїм чоловіком. Тут перейшла свою першу болючу втрату – 1946 р. несподівано помер її Батько. Іванка завжди згадувала його з великою пошаною і любов'ю. Він зародив у її душі багато гарних прикмет, передусім, – національну свідомість і любов до Рідного Краю, почуття людської гідності і доброти.

У грудні 1949 р. мати з двома дітьми виїхала до Америки і зупинилася в Коговсі, Н.-Й. 1952 р. родина

переїхала до Гемпстеду (Лонг Айленд) і стала парафіянами церкви св. Володимира. За деякий час мати Іванки вийшла заміж удруге.

Судилося так, що у той сам час і тим самим кораблем прибув також до Коговсу Юрій Солтис. Молода пара продовжила своє знайомство і 1954 р. вони одружилися. Юрій почав працювати у місцевій школі в Юнандейлі вчителем іспанської мови, а згодом здобув докторат з іспанської літератури. Іванка закінчила курс бухгалтерії і працювала в друкарні “Double day” в Гарден Сіті. Коли народилася доня Лідія, Іванка повністю посвятилася її вихованню, що увінчалось успіхом: дочка успішно закінчила студії права і вийшла заміж за адвоката Артура Белендюка. Великою гордістю для Іванки стала онучка Оксанка.

З юних років Іванка віддавалася громадській діяльності. Була ініціатором і одною із засновниць 103-го Відділу СУА 1969 р у Гемпстеді. Стала першою заступницею голови Відділу. За 32 роки існування Відділу була активною членкою і займала різні пости в його Управі. 1995 р. знову було обрано її головою і вона перебувала на цій посаді до кінця життя. Коли постало питання розформування Відділу, вона вперто і послідовно чинила цьому спротив та, навпаки, заохочувала членок до інтенсивнішої праці і до приєднання нових членок. Незважаючи на важку недугу, ще їздила на засідання Управи Округи до Нью-Йорку та добрими порадами допомагала членкам продовжувати працю.

Від своєї матері, яка була членкою Союзу Українок ще в Бучачі, а згодом у нашому Відділі, Іванна винесла глибинну любов до української культури. Вона захоплювалася українською вишивкою, обдарована музичним талантом і прегарним голосом, залюбки співала і деклямувала. Із своїм ліричним сопрано була неодмінною членкою церковного хору та активною членкою хору “Думка”. Завжди з привітною усмішкою і щедрим серцем працювала для молоді, дбала про збереження української культурної спадщини та заохочувала до цього молодих.

Іванна була членкою Восьмого куреня УПС ім. Григора Орлика. До кінця життя працювала у Пласті – допомагала плянувати і проводити щорічні пластові змагання під назвою “Орликіяда”, була однією із активних пластунок Пластової станиці Гемпстеду. Уже в останніх днях життя ще вірила, що допоможе станиці відсвяткувати 50-літній ювілей. Це бажання,

на горе, не здійснилося.

Іванна була довголітньою членкою Патріархального Товариства. Останніми роками стала активною членкою Клубу сеньйорів при парафії св. Володимира і протягом двох років учила в суботній школі українознавства при церкві. Завжди заохочувала молодь працювати для громади. Її гуманізм і жертвність виявлялися на кожному кроці. Не жаліла часу і грошей для допомоги сиротинцям і незабезпеченим людам в Україні та новоприбулим, які поселилися в околицях Гемпстеду. Часто відвідувала і потішала хворих членок нашого Відділу. З великою посвятою і чималим зусиллям доглядала важко хвору маму, згодом тещу і брата та з болем у серці відпровожувала їх в останню дорогу.

Іванна була оптимісткою, уміла радіти життям, у якому домінувала любов до сім'ї і громадської праці для рідної громади, за що користувалася симпатією і любов'ю.

Під час похорону, крім приятелів і знайомих, від Округи СУА Нью-Йорку прощали Іванку Л. Закревська, від 103-го Відділу – Х. Подолук. Залишила Іванна у глибокому смутку чоловіка д-ра Юрія Солтиса, доньку Лідію з родиною та братову Віру Погорецьку з родиною.

Прощай, наша дорога Подруго!... Нехай американська земля буде тобі легкою, а пам'ять про тебе житиме з нами завжди.

Христина Подолук.

ЛЮДМИЛА ВОЛЯНСЬКА

22 червня ц. р. ми відпровали на вічний спочинок св. п. Людмилу Волянську – членку 89-го Відділу СУА у Кергонксоні.

Людмила народилася 1922 р. в містечку Вермиліівка, над Дніпром. Походила з давнього козацького роду Шарих, батьки були вчителями. Мати Марта Мойсеєва залишилася із трьома дітками, коли батька – учасника боїв під Крутами – розстріляли 1930 р. Родина пережила жах голодомору.

Після закінчення десятої класи Людмила вступила до технічного інституту, але фашистська навала перервала студії. Разом з матір'ю і сестрою Людмила виїхала до Берліну, де працював її дядько Степан Донцов. Людмила влаштувалася працювати україномовним диктором радіо і водночас стала членом редакції газети для остарбайтерів. 1943 р. одружилася з д-ром Олегом Волянським. Подружжя жило в таборі переселенців у Британській зоні, де народилися дві доні Лілея і Богдана.

Обдарована гарним голосом, Людмила виступала в театрі “Ренесанс” під керівництвом артиста Григорія Манька-Ярошевича. 1950 р. родина виїхала до Америки і поселилася у штаті Нью-Йорк, де д-р Волянський працював психіатром. Тут народилися ще три сини – Тарас, Ігор і Лев.

Крім мистецьких виступів, Людмила займалася журналістикою, дописувала до різних газет і журналів, у 1974 р. почала працювати в редакції щоденника “Свобода”. Під її орудою з'явилася низка альманахів Українського Народного Союзу. 1980 р. родина переїхала до Кергонксону.

Людмила належала до різних організацій: була членом Управи Спільки Українських журналістів, в Союзі Українок Америки була обрана культурно-освітньою референткою Відділу.

Похоронні відправи відбулися 25 червня. 2001 р. в місцевій церкві Пресвятої Трійці. Панахиду відправили о. Юрій Годенчук і о. канонік Омелян Шараневич. Прощальне слово від Відділу виголосила д-р Стефанія Барановська, в якому розказала про життя і діяльність св. п. Людмили Волянської. Від друзів-журналістів прощали Людмилу редактори Любов Дмитришин-Часто і Петро Часто, який сказав: “Людмила Волянська була велика дружина і мати, велика християнка. Вона була певна, що блаженні ті люди і народи, які йдуть правого дорогою. Останні її дні були осяяні доброю новиною – приїздом Папи в Україну. Вона вибиралася його зустрічати, гаряче вірила у силу святого Престолу, у силу Вселенської церкви. З цією вірою прийняв її милосердний Господь.”

Спочила Людмила Волянська на цвинтарі св. Духа в Гемптембургу.

Нехай світла пам'ять про неї залишиться глибоко у наших серцях.

Михайлина Баран, пресова референтка.

ДОБРОДІЙСТВО

СТИПЕНДИЙНА АКЦІЯ СУА

Серпень 2001 р.

220 дол. – д-р М. і Х. Баранецькі (86), М. О. Бачинська (86), О. Ісаєвич-Мейсон, О. Тритяк; 110 дол. – О. Стеранка (86), В. Троджен (126); 100 дол. – Л. Палашевська (111), д-р Р. Цибики; 21 дол. – Р. Бігун (28).

У ПАМ'ЯТЬ...

Замість квітів на свіжу могилу бл. п. Ірени Сигалів, довголітньої членки 86-го Відділу СУА ім. Олени Теліги в Ньюарку, Н.-Дж., найдорожчої матері Божени Полянської, членки 75-го Відділу в Майлпвуді, Н.-Дж., та незабутньої дорогої сестри Таїсси Турянської (членки 86-го Відділу СУА), стипендійна акція СУА одержала 2.050 дол. на допомогу дітям та студентам в Україні. Пожертви склали: 150 дол. – М. Банах; по 100 дол. – Л. Ляшєвич, О. Попович, д-р Л. і Д. Рівела; по 50 дол. – д-р М. і Х. Баранецькі, Д. і Л. Більовщук, Б. і А. Кравчуки, О. і І. Лисинецькі, G. and S. Michaels, Н. і І. Олесницькі, І. Охримович, Б. і М. Полянські, М. Приймак, полк. Р. і У. Рондяки, Я. Рубель, О. Стеранка, І. і Д. Турянські, д-р Б. і д-р С. Шєбунчаки, 86-ий Відділ СУА; 35 дол. – Л. Лапичак-Лєсько; по 30 дол. – І. Т. Гординська, І. і Д. Зєлики, М. Квітковська; по 25 дол. – В. Васічко, Л. і А. Добрянські, Ю. і Д. Долинські, д-р І. і К. Гапії, М. і Я. Гординські, І. і О. Луківи, Ю. і Х. Навроцькі, Д. і Л. Пенцаки, І. і О. Раковські, М. Семанишин, М. і А. Стебельські, О. Тритяк, І. і О. Юрчуки, Е. і Е. Харченки, І. і Н. Хоми, Ю. і О. Яцусі; по 20 дол. – О. і Л. Бойки, Н. Клапшак, М. і А. Козюпи, А. Михаль, Я. і Л. Черники; 15 дол. – Н. Савицька; по 10 дол. – І. Василенко, Л. Гуралєчко, О. Яворська; 5 дол. – І. Кононів.

У світлу пам'ять бл. п. Ірени Сигалів, товаришки шкільних літ, складаю 25 дол. через 89-ий Відділ СУА.

З. Ковальська.

Замість квітів на свіжу могилу дорогої товаришки зі шкільної лавки бл. п. Ірени Сигалів складаю 100 дол. через 89-ий Відділ СУА.

Я. Крижановська.

Замість квітів на свіжу могилу дорогої бл. п. Ірени Сигалів складаємо 50 дол. Родині висловлюємо наші щирі співчуття.

І. і М. Руснаки.

Складаю 50 дол. на стипендії в Україні замість квітів на свіжу могилу незабутньої шкільної товаришки Ірени Сигалів.

М. Приймак.

У світлу пам'ять бл. п. Віри Гусак, довголітньої заслуженої членки 66-го Відділу СУА та в пам'ять її чоловіка бл. п. Михайла Гусака, Орися Марків (братова) провела збірку (через 66-ий Відділ СУА у Нью Гейвен, КТ) на стипендії в Україні. 100 дол. – М. Гусак з родиною, Л. і О. Марків; 50 дол. – О. і Л. Глути, Е. і Х. Крупенські, М. Кульчицька з родиною, Д. Марків; 40 дол. – І. Гладка; 25 дол. – А. Геран, О. і Р. Марків; 20 дол. – П. Лодинська, І. і З. Мандичі, д-р Р. Марків, О. Посполита, М. Рудик; 10 дол. – В. Юрєчко.

М. Кульчицька, референтка стипендій 66-го Відділу СУА.

Вересень

1.000 дол. – А. Васинчук (74); 500 дол. – Л. Шандра (74); 360 дол. – 88-ий Відділ СУА; 330 дол. – М. Бонанно (98), 24-ий Відділ СУА; 300 дол. – А. Чорнобиль (47), 24-ий Відділ СУА; 255 дол. – 13-ий Відділ СУА; 250 дол. – В. Еліяшевська (74), В. Мацюрка (74), S. T. McBride (74), д-р Т. Наболотна (74), І. Попович (74), д-р Ю. Харук (74), 74-ий Відділ СУА; 220 дол. – С. Бойчук (78), Р. Раковська, Т. і М. Федаки (99), 28-ий Відділ СУА, 113-ий Відділ СУА; 200 дол. – Д. і Л. Більовщук (4); 160 дол. – В. Бацвин-Головінська (65); 150 дол. – Б. Бігун (28), д-р О. Клос; 110 дол. – Г. Гомзак (10), д-р Т. і І. О. Новосівська (90), С. Цапар (18), 28-ий Відділ СУА; 100 дол. – А. і М. Бачинські; 25 дол. – J. and D. Rudan (86); 21 дол. – Р. Бігун (28).

У ПАМ'ЯТЬ...

У пам'ять бл. п. Василя Хлугого 88-ий Відділ СУА складає 115 дол. на стипендію для дівчинки в Україні.

Р. Луців, голова 88-го Відділу СУА.

ЩИРО ДЯКУЄМО!

М. О. Яцусь
скарбник комісії стипендій СУА

Л. Більовщук
референтка стипендій СУА

ПРЕСОВИЙ ФОНД ЖУРНАЛУ “НАШЕ ЖИТТЯ”

ПОЖЕРТВИ ЗА ВЕРЕСЕНЬ

ДАТКИ

10 дол. – Л. Захарків.

У СВІТЛУ ПАМ'ЯТЬ...

У світлу пам'ять бл. п. чоловіка Петра, який відійшов у вічність 16 серпня 2001 р., складаємо 100 дол. на Пресовий Фонд журналу.

Лєся Гой з родиною.

Замість квітів на могилу бл. п. професора д-ра Петра Гоя складаю 25 дол. на Пресовий Фонд журналу, а пані Лєсі висловлюю щире співчуття.

Іванна Ратич.

Замість квітів на могилу мого дорогого вуйка бл. п. Тараса Лупшинського складаю 50 дол. на Пресовий Фонд журналу.

Люба Ціховляс з родиною.

Замість квітів на могилу св. п. Теодозія Чабана складаємо 100 дол. на Пресовий Фонд “Нашого Життя”. Округа Нью-Джерзі складає родині щирі співчуття в цей тяжкий для них час втрати.

За Управу Округи Нью-Джерзі Лідія Крамарчук, скарбник.

Замість квітів на могилу бл. п. Теодозія Чабана складаємо у його пам'ять 50 дол. на Пресовий Фонд журналу.

Управа і членки 83-го Відділу СУА в Нью-Йорку.

Варка Бачинська, голова Відділу.

Анна Сафян, секретар.

Ліда Закревська, скарбник.

У пам'ять бл. п. Теодозія Чабана, чоловіка головного редактора журналу “Наше Життя” Ірени Чабан, 28-ий відділ СУА в Ньюарку складає 50 дол. на Пресовий Фонд журналу. Шановній дружині з синами висловлюємо глибоке співчуття.

Лєся Падковська.

Замість квітів на могилу бл. п. Теодозія Чабана 119-ий Відділ СУА у Йонкерсі складає 25 дол. на Пресовий Фонд журналу. Родині висловлюємо найщиріші співчуття.

Марія Борковська, скарбник.

Замість квітів у пам'ять бл. п. Теодозія Чабана складаємо 25 дол. на Пресовий Фонд журналу “Наше Життя”. Родині висловлюємо сердечні співчуття.

Ліда і Василь Колодчини.

Орися Яцусь,

адміністратор-бухгалтер журналу “Наше Життя”.

ФОНД імені ОЛЕНИ ЛОТОЦЬКОЇ

Вшановуючи пам'ять довголітньої голови і Почесної голови Союзу Українок Америки св. п. Іванни Рожанковської, 17-ий Відділ імені Олени Теліги в Маямі, Флоріда, провів збірку, на якій склали: 100 дол. – Управа 17-го Відділу; по 50 дол. – М. Тершаковець, Єва і Богдан Лужняки, Лідія Гладка; по 20 дол. Ірена Дзюбинська, Нєля Плєчин, Ірена Ракуш; по 10 дол. – Марія Венгльовська, Софія Серна; 5 дол. – Люся Венгльовська. Разом 335 дол.

У світлу пам'ять Почесної голови СУА Іванни Рожанковської на Фонд ім Олени Лотоцької 50 дол. склав 119-ий Відділ в Йонкерсі, Н. Й.

У блаженну пам'ять Почесної голови СУА Іванни Рожанковської на Фонд ім. Олени Лотоцької 50 дол. склав 73-ій Відділ СУА у Бріджпорті, Конн.

Замість вінка на свіжу могилу довголітньої голови і Почесної голови СУА, члена Редакційної Колегії журналу “Наше Життя” св. п. Іванни Рожанковської 28-ий Відділ СУА в Ньюарку, Н. Дж., склав 100 дол. на Фонд ім. Олени Лотоцької. Родині висловлюємо щирі співчуття.

Наталія Дума, директор канцелярії.

СПРОСТУВАННЯ

У “Нашому Житті” за липень-серпень (стор.31, права колонка, третя група жертводавців), у пожертвах 59-го Відділу у Балтіморі Мд. слід читати: 325 дол. – пожертви зібрані у церкві свв. Петра і Павла в Куртіс Бей, Марилєнд.

У червневому числі журналу в пожертвах на Пресовий Фонд (стор. 29, ліва колонка, перша жертва) слід читати: 64-ий Відділ СУА – 200 дол.

ФОНД СУСПІЛЬНОЇ ОПІКИ СУА

ПОЖЕРТВИ ЗА ВЕРЕСЕНЬ

Складаю 100 дол. для дітей в Україні.

Марія Кузьма.

У світлу пам'ять бл. п. Олекси Матвіїва, чоловіка нашої членки, склали (через 47-ий Відділ СУА ім Лесі Українки в Рочестері): 100 дол. – А. Матвіїв і Н. і О. Аріко; по 25 дол. – родина Р. Реасків,

Т. Шутер, М. і М. Лилаки; по 10 дол. – О. і Н. Мазурчаки, М. Крамарчук, К. Лялька, А. Лапичак-Бах, родина В. Гулькевичів, П. Турянська, І. Руснак, М. і О. Костиви, Л. Домбчевська; по 5 дол. – родина В. Головків, О. Лилак. Разом – 270 дол.

Марія Лилак, голова Відділу.
Дора Дорожинська, секретар.

МОЛОКО І БУЛОЧКА НАЙМОЛОДШИМ ШКОЛЯРАМ УКРАЇНИ

30 дол. – Маркіян;

30 дол. – Марія Кузьма (вільна членка СУА).

У ПАМ'ЯТЬ

У пам'ять бл. п. Володимира Шкільника, брата нашої членки Марії Лещишин, складаємо (через 47-ий Відділ СУА в Рочестері, Н.-Й.) 40 дол. наймолодшим школярам України.

Марія Лилак, голова Відділу.
Дора Сторожинська, секретар.

У світлу пам'ять Люби Раковської, довголітньої членки СУА, громадянки, мами, бабусі і прабабусі склали (через Округу СУА в Нью-Джерсі): по 50 дол. – М. Раковська, А. і Р. Раковські; 40 дол. – І. Колодій; по 25 дол. – М. Качмар, П. і І. Яблонські. Разом – 190 дол.

Ліда Крамарчук, скарбник.

Щиро дякуємо!

Надія Шмігель – референтка Суспільної Опіки
Романна Кекіш – скарбник

ЛИСТИ З УКРАЇНИ

Від імені всіх батьків дітей 1-“В” класи дякуємо Вам, високоповажані і дорогі Пані Союзу Українок Америки, за сніданки для наших першокласників. Яка то важлива підмога нам всім! Нехай Бог допомагає Вам у Вашій благодійній діяльності, допомагає Вам у всьому!

Батьківський комітет 1-“В” кл.: О. Михальська, О. Коцюруба, В. Русин.

Шановні Пані!

Ми – учні 2-“Б” класи школи-садка “Провесін” міста Львова – сердечно дякуємо Вам за смачні сніданки у школі. Хоч ми ще малі, але розуміємо, що сьогодні нелегкий час для нашого народу. А допомога нам лягає повним тягарем на плечі Вашої організації.

Обіцяємо добре вчитися, гарно поводити себе у школі і за її стінами, щоб нами пишалися наші Батьки і Ви, щоб ми були добрими громадянами нашої України.

Від щирого серця звертаємося до Вас, шановні Пані Союзу Українок Америки!

Ваша благодійна акція в нелегкий період розвитку України є прикладом любові і турботи, яким би мала держава огорнути своє майбутнє. Прикладом посвяти також і для наших найменших.

До недавнього часу ми не знали про існування Вашої організації, але тепер багато про це міркуємо і дякуємо, що Ви не зреклись нас і не забули.

Хай буде Ваша доля довга та світла!

Хай поруч будуть надійні друзі!

Хай всі Ваші пляни і задуми завжди втілюються в життя!

Вдячні батьки, учні і вчителька 2-“А” класи школи-садка “Провесін” у Львові.

Вельмишановне членство і провід Союзу Українок Америки!

Велична пошана і доземний уклін Вам, чие серце б'ється в унісон з Україною, долею якої Ви переймаєтесь, нащадками якої Ви піклуєтесь!

Ми, батьки школи-садка “Провесін”, відчуваємо, що у цю скрутну хвилину не одні, що маємо Вашу дружню підтримку. Ми щасливі з того, що українська вдача, щирість і турбота за дітей виповнюють Ваші серця.

Віримо, що посіяне зерно проросте добрим врожаєм, а Всевишній віддачить Вам сторицею.

Батьківський комітет школи-садка “Провесін”, Львів.

Ми приєднуємося до щирих побажань і висловів безмежної вдячності Вам, людям доброї волі, членкиням Союзу Українок Америки, за значну допомогу у покращанні виховання наших дітей, за піклування про них у час, коли не кожна українська родина має змогу надати своїй дитині все те, що необхідно для її росту та розвитку, не може забезпечити підростаюче покоління повноцінним харчуванням. Допомога, яку Ви надаєте нашій школі, суттєво покращила стан здоров'я дітей, що вплинуло і на їхні успіхи в навчанні.

Більшість батьків цього мікрорайону не забезпечені роботою і не в змозі оплатити навіть побутові послуги. Умови для проживання і навчання несприятливі, часто одна газова кухня припадає на 4 родини. Ваша допомога стала для нас дуже відчутною і необхідною. Велика подяка за Вашу турботу про наших наймолодших школярів.

Бажаємо Вам подальшого процвітання і Божого благословення у благодійних діяннях. Зичимо міцного здоров'я, наснаги, миру і злагоди у Ваших родинах.

Адміністрація і педагогічний колектив школи-садка "Провесінь".

Директор школи Ю. Бадунь.

Високошановні і дорогі наші Пані Союзу Українок Америки!

Дорогі наші Матері і Бабусі!

До Вас звертаються працівники їдальні середньої школи ч.21 м. Львова від імені батьків та дітей, яким Ви надаєте допомогу.

У нашій школі вчать діти небагатих батьків. Раніше багато з них ніколи не відвідували їдальню, бо не мали грошей на молоко чи хоча б на чай. Тепер діти щодня мають молоко і булочку, що Ви їм даруєте. Чемно дякують нам, директорові школи, учителям – але ж це заслуга Ваша! Дай, Боже, Вам здоров'я, щастя, довгих років життя!

Опишемо Вам сам процес харчування. Щодня зранку привозять пастеризоване молоко з молококомбінату. Ми його підігріваємо до кімнатної температури (перше спарювали, але діти не люблять на поверхні старки), розливаемо в склянки і кожної перерви, починаючи з 10 год. ранку, по чергово за графіком, складеним керівництвом школи, діти одержують сніданки. Булки ми випікаємо самі ранком і також того самого дня для другої зміни.

У нашій школі забезпечується харчуванням 296 дітей з одинадцяти 1-3 класів. Облік відвідування проводять вчителі-класоводи. Залежно від відвідування, у середньому в нашій школі кожний день сніданки отримувалит 280 дітей.

У понеділок, коли молоко привозять пізніше, ми даємо дітям какао з молоком (на згущеному молоці) або фруктові натуральні соки, а діти часто з більшим задоволенням п'ють ці соки і какао. Булочки стараємося урізноманітнювати – з маком, джемом і ін. Діти чекають цих спільних сніданків, діти тішаться ними.

Зближаються Різдвяні свята і Новий рік, то ж батьки наших дітей просили передати вам щире подяку і привітання, щоб Ви пораділи разом з нами!

Бажаємо Вам Божого благословення у всьому!

Нехай милостивий Господь пішле Вам мир і спокій, щастя і радість, нехай має Вас у своїй опіці так, як Ви піклуєтесь нами.

Від імені колективу громадського харчування Анна Ярошевич.

Пломеніють наші щоки,
Бо п'ємо ми молоко і соки.
Нехай дружба кріпне, як барвінок,
Від древнього Львова до Союзу Українок.

Даруємо Вам осінні квіти
З подякою – львівські діти!

Школярі і клясовод 2-“Б” кляси І. Сокур.

“Хліб усьому голова!” – говорять у народі. Його приймаємо у Святій Тайні Евхаристії. Без хліба і життя немає. Ним ми зустрічаємо видатних гостей. Хліб – у будні, у свята, на весіллі, на тризні. Він пахне сонцем і літом, травами і рutoю, а також хліборобськими руками.

Від щирого серця дякуємо тим людям, які думають про наших найменших і дарують їм кожний день у школі свіжі запашні булочки! Ваші добрі справи приносять в Україну тепло щирості, вітху і радісну посмішку!

Дякуємо!

Батьки школи №. 21 м. Львова

НАШИМ ДІТЯМ

Роман ЗАВАДОВИЧ

ДУХ ВОЛІ

Погасло сонечко бліде,
І діти кинули забаву –
В кімнату мама їх веде
Вивчати вірша про Полтаву.

І перед їх очима вмить,
Мов грім, завзятий бій гримить,
І з бойовища устає
Могутня тінь... О, хто це є?

– То Волі Дух! Безсмертний він!
Від куль, від шаблі він не гине!
Колись підійме із руїн
Невільний нарід України.

Шумить вітрами листопад,
Останнє листя роняє віти,
Читає про минуле Гнат,
І слухають уважно діти.

І перед ними Львів як стій
Стає у мрії золотій,
Такий, як був у славний день
Надії, волі та пісень.

О, хто то, хто за шість століть
Збудив його зі сну на мить?
– То Волі Дух, Герой степів,
Пройшов повз рідний княжий Львів.

Україна, Львів, Собор св. Юра.

Оксана ІВАНЕНКО

ОСІННЄ ЛИСТЯЧКО

Шарудить під ногами листячко в садку: ш-ш-ш...

Вітер наче звеселився, що так багато йому роботи, зриває останні листочки з дерев, не жаліє, покриває ними стежки в

садку, крутить ними у повітрі – і, здається крутиться листячко у таночку з вітром-розбишакою.

І неначе приспівує їм пустотливий вітер:

– Не сердьтеся, не сердьтеся на мене, на вітра веселого, – ви тут розпустилися рано повесні, зеленіли влітку, гріли вас соняшні промені, пили ви свіжі роси на світанках й годували цим дерево, й освіжали в садку повітря – ви багато зробили, листочки, за літо, за це вам сонечко сяло, пташки дзвінко співали і діти маленькі всміхалися. А тепер холодні ночі, і дощі осінні, роси, і сонце не гріє і ви пожовкли... Я зірву вас, я покрию вами матусю землю. А на весну нове листячко розпуститься на деревах.

Ш-ш-ш, – зашелестіло, а може й спитало листячко, – а ми, ми вже нікуди не здатні, ми пережили і вмеремо?

Коли саме стежкою повзе великий-великий жук.

– Он яку купу листя хтось хоробрий мені нагріб, – каже жук, – під ним я добре перезимую, – і заліз аж під самий спід.

Шелестить листячко: “Ми, ми пригри-

ємо, ми пригриємо, йдїть до нас!”

– От бачите, листочки, ще ви придалися, – каже вітер, – ще не один до вас звернеться.

І дійсно, під купу листя понабиралося багато усяких маленьких істот, що завмирають на зиму – і жучки, і павучки.

Коли повзе щось таке колюче – все в голках. Притихла малеча. А це їжак, йому теж листя для зимового житла потрібне.

Понатикавав листя на свої голки і пішов далі.

А потім вийшли діти з граблями та з мітлами, позгрїбали на стежках в саду листя, поскладали в купки. Приємно буде при веселому вогню!

А вітер, наче звеселився рве останні листочки з дерев, крутить у таночку, кидає на землю...

Ш-ш-ш, – шелестить листопад. Співає вітер казочку про осіннє жовте листячко...

Питала білява берізка в гаю
Біляву берізку – сестрицю свою:
“Скажи мені, сестро, чому восени
І люди похмурі, і гай наш сумний?..”

Зідхнувши, озвалася старша сестра:
“На світі для всього – свій час і пора:
Весною втішались ми сонцем ясним,
Тому так сумуємо зараз за ним;

Весною ми тепле повітря пили,
І з вітром пестливим у дружбі жили.
А зараз гнітить нас туман навісний,
І вітер нам ворогом став восени.

Але незабаром минеться це все:
Нам радість і щастя весна принесе;
Що більше зазнаєм осінніх терпінь,
То втішніша буде весною теплінь...”

Тремтливо берізка тяглась догори,
Шукаючи захистку в гілках сестри,
Бо вітер осінній злосливо стогнав, –
До самого долу берізку згинав...

О. КОБЕЦЬ

ОСІНЬ ПРИЙШЛА

Хтось розіп’яв непрозору намітку,
Землю сховавши від сонця, від зір;
Там, де так гарно гулялося влітку, –
Сірий пустир.

Там, де пташки захиналися співом,
Вітер – то скиглить, то грізно гуде;
Вслід за оспіваним літом пестливим
Осінь іде.

Вітер дозривує рештки листочків
З осиротілих, тремтливих дерев;
Глушить дзвінке дзюркотання струмочків
Буряний рев.

Зелень, – вся зелень, що вабила очі,
Килимом жовтим під ноги лягла;
Дощ хлюпотить від світанку до ночі, –
Осінь прийшла!

НАШІ СМАКОВИНКИ

Мигдалевий тортик

1 ложка олії
5 1/2 унції подрібно покраяного на смужки (sliced)
мигдалю
3/4 скл. цукру
1/4 скл. картопляного борошна
1 ст. л. масла
1 ч. л. ваніліну
3 жовтка
2 ст. л. молока
5 білків

Нагріти піч до 325° Ф. Змастити малу тортівницю (8–9 дюймів) частиною олії та вистелити низ пергаментовим папером.

У чашу кухонного комбайна дати 1/4 скл. цукру, мигдалю і картопляне борошно. Сікти доти, поки мигдаль не буде зовсім дрібний.

Додати масло, решту олії, цукор (2 ложки цукру залишити), ванілін, жовтки і молоко та сікти недовго, щоб лиш суміш стала однорідною.

Викласти це тісто до миски.

В іншій мисці збивати білки, а коли будуть уже досить збиті, додати залишені 2 ложки цукру і ще збивати протягом декількох секунд.

Легко домішати піну до мигдалю, перенести до підготовленої форми, вставити в нагріту піч і пекти 35 хвилин, або поки тортик не буде готовим.

Охолодити на сітці.

Крихкий коржик

4 унції масла
1/2 скл. цукрової пудри
2 жовтки
1 скл. борошна
1/4 ч. л. солі
1 скл. полуничного джему
2 білки
1/8 ч. л. соусу тартар
1/2 скл. цукру
1 ч. л. цитринової шкірки
1/2 скл. мelenого мигдалю

Масло розтерти з цукровою пудрою, додати жовтки, на кінець борошно і сіль. Разом замісити. Виложити тісто у змащену форму (9 x 13 дюймів). Пальцями, обсипаними борошном, рівномірно розложити тісто на дно форми. У печі, нагрітій до 350°Ф, пекти тісто 10 хвилин. Злегка охолодити. Змастити джемом. В чистій посудині збити 2 білки з 1/8 ч. л. соусу тартар. Поступово додавати 1/2 скл. цукру по одній ложці на раз, поки піна не затвердне. Легко домішати цитринову шкірку і мигдаль. Розложити піну на джем. Далі пекти коржик в нагрітій печі ще близько 25 хвилин, або до золотистого кольору.

Легко охолодити і ще в формі порізати коржик на малі квадратики.

СПРОСТУВАННЯ

У червневому числі журналу (стор 22) у дописі Міри Ганкевич “Новостворений Відділ Союзу Українок Америки – треба читати – у Сейнт (Ст.) Петербурзі, Фл.”. На стор. 23 (права колонка, другий абзац зверху) було поміщено: “Також місцевий октет під керуванням Мирослави Галан із солістом з Канади Степаном Кривеньким виконав чотири пісні, за що ми йому щиро дякуємо”. Повинно бути: “124-ий Відділ висловив подяку пані Галан і її групі співачок разом із солістом”.

У вересневому числі (стор 31, ліва колонка, друга пожертва знизу) треба читати: На свіжжу могилу бл. п. **Марії Павлюк-Стасюк** складаю 50 дол. (через 93-ій Відділ СУА) сиротам в Україні. **Ірина Остап’юк**.

У “Нашому Житті” за липень-серпень (стор. 18, ліва колонка, перший абзац) було поміщено Володимира Стасюк, мало бути Володимира Теслюк. У хроніці 66-го Відділу (стор. 18, права колонка, перший абзац) треба читати: Ірена Гриневич, яка приложила дуже багато праці для Відділу і оплачувала стипендії для бідних дітей, опинилася у домі німечних осіб. Ірена Гладка, референтка суспільної опіки, безупинно відвідує хворих членок, приносить їм маленькі дарунки та потішає їх. У хроніці 93-го Відділу (стор 18, права колонка перший абзац знизу) треба читати: Під час бенкету одинадцять членок одержали грамоти заслуги, а Катря Оприско і Мирослава Солук були відзначені за п’ятдесятилітню приналежність до Союзу Українок.

У вересневому числі (стор. 20, права колонка) було поміщено На закупівлю нових скатертин Округа отримала від членки 90-го Відділу 50 дол., мало бути 500 дол.

ГОЛОВНА УПРАВА СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

ПОЧЕСНА ГОЛОВА

Анна Кравчук

Ірина Куровицька — голова СУА

ЕКЗЕКУТИВА

Марія Томоруг
Софія Геврик

Оксана Фаріон

Мотря Восвідка-Слоневська

Варка Бачинська
Омеляна Рогожа
Надя Цвях
Анна Максимович
Марта Богачевська-Хомяк
Ірина Стецьків

- 1-ша заступниця голови
- 2-га заступниця голови для справ організаційних
- 3-тя заступниця голови для справ культури
- 4-та заступниця голови для справ зв'язків
- протоколярна секретарка
- кореспонден. секретарка
- скарбник
- для справ преси
- вільний член
- вільний член

ГОЛОВИ ОКРУЖНИХ УПРАВ

Наталія Гевко — Дітройт
Стефанія Вочок — Філадельфія
Надія Савчук — Нью-Йорк
Марта Стасюк — Північний Нью-Йорк
Ярослава Мулик — Нью Джерсі
Іванна Шкарупа — Огайо
Любомира Калін — Чикаго
Зоряна Миштал — Нова Англія
Теодозія Кушнір — Центральний Нью-Йорк
Марія Одежинська — зв'язкова далеко віддалених відділів

РЕФЕРЕНТУРИ

Надія Шмігель
Катерина Івасишин
Марія Пазуняк
Люба Більовщук
Ольга Тритяк
Марта Пеленська

- суспільної опіки
- виховна
- музейна
- стипендій
- архівальна
- екології

КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ

Іванна Ратич — голова
Таїсса Турянська — член
Лідія Черник — член
Надія Цвях — заступниця
Рома Шуган — заступниця

Ірена Чабан — головний редактор журналу "Наше Життя"
Тамара Стадниченко — редактор англомовної частини журналу

THE NATIONAL BOARD OF THE UKRAINIAN NATIONAL WOMEN'S LEAGUE OF AMERICA, INC.

HONORARY PRESIDENT

Anna Krawczuk

Iryna Kurowyckyj — President

EXECUTIVE COMMITTEE

Maria Tomorug
Sophia Hewryk
Oxana Farion
Motria Voyevodka-Slonievsky
Barbara Bachynsky
Omelana Rohoza
Nadia Cwiach
Anna Maksymowych
Martha Bohachevsky-Chomiak
Irena Stecki

- 1-st Vice President
- 2nd VP — Membership
- 3rd VP — Culture
- 4th VP — Public Relations
- Recording Secretary
- Corresponding Secretary
- Treasurer
- Press
- Member-at-Large
- Member-at-Large

REGIONAL COUNCILS

Natalia Hewko — Detroit
Stefany Wochok — Philadelphia
Nadia Sawczuk — New York City
Martha Stasiuk — New York - North
Jaroslava Mulyk — New Jersey
Iwanna Shkarupa — Ohio
Lubomyra Kalin — Chicago
Zoryana Mishtal — New England
Theodosia Kushnir — New York - Central
Maria Odezhyńska — Liaison for Branches-at-Large

STANDING COMMITTEES

Nadia Shmigel
Katherine Iwasyshyn
Maria Pazuniak

Luba Bilowchtchuk
Olga Trytyak
Marta Pelensky

- Social Welfare Chairwoman
- Education Chairwomen
- Art/Museum Chairwoman
- Scholarship/Student Sponsorship Program Chairwoman
- Archives Chairwoman
- Ecology Chairwoman

Irena Chaban — Editor-in-Chief "Our Life"
Tamara Stadnychenko — English editor "Our Life"

AUDITING COMMITTEE

Joanna Ratyck — Chairwoman
Taissa Turiansky — Member
Lidia Czernyk — Member
Roma Shuhan — Alternate

КАНЦЕЛЯРІЯ СУА / UNWLA Inc. HEADQUARTERS:

108 Second Avenue, New York, NY 10003
Tel.: (212) 533-4646; Fax: (212) 533-5237

Електронна пошта / e-mail: irynek@aol.com
<http://www.unwla.org/index.html>

Адміністратор бюро — **Наталія Дума**
Office administrator — **Natalia Duma**

Години урядування: від 10:00 до 4:00 по пол.

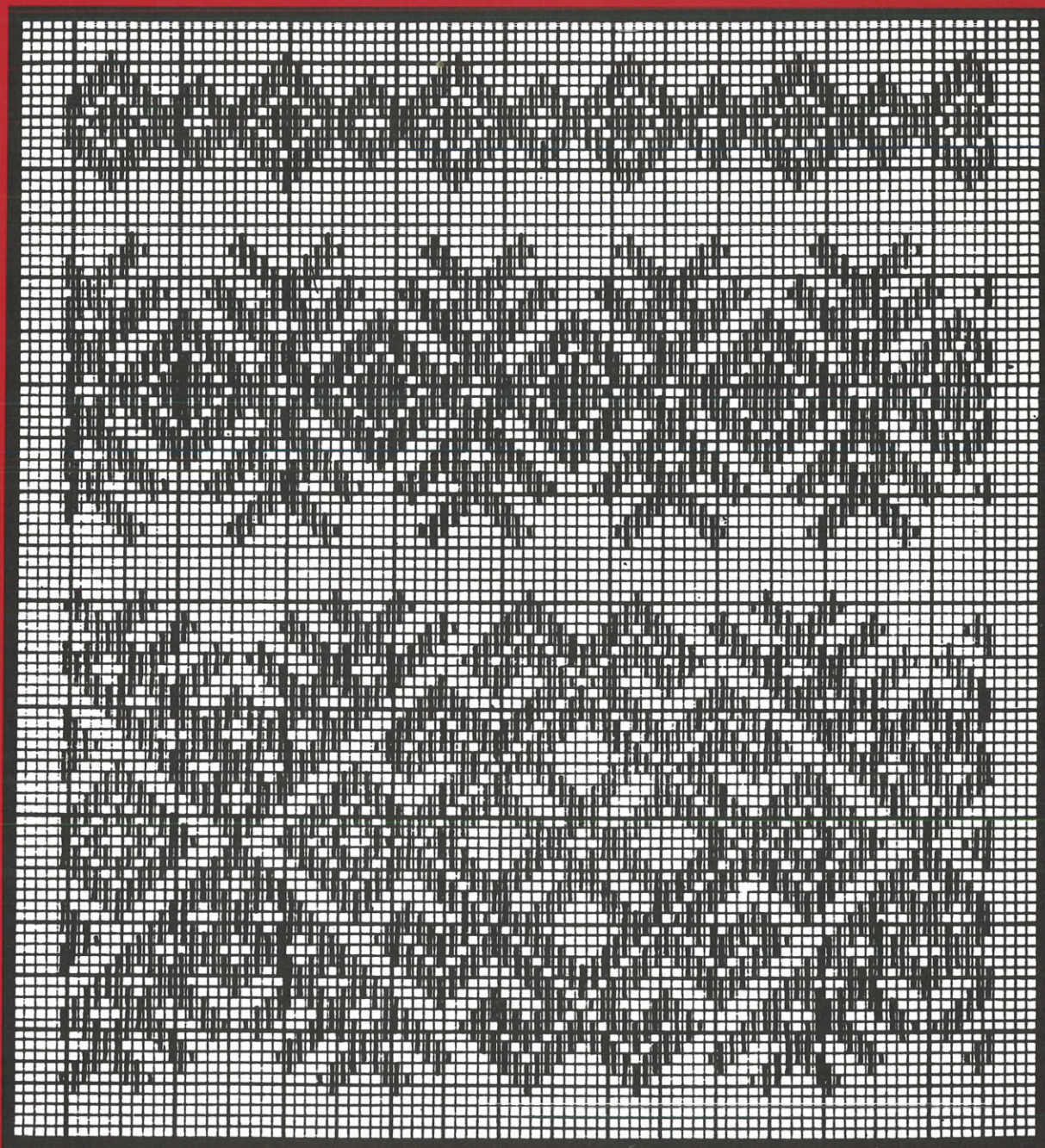
Адміністратор-бухгалтер журналу "Наше Життя" — **Орися Яцусь**
Business Administrator "Our Life" — **M. Orysia Jacus**
Tel. & Fax (732) 441-9377

СТИПЕНДІЙНА АКЦІЯ СУА / UNWLA Inc. SCHOLARSHIP PROGRAM:

171 Main Street, P.O. Box 24, Matawan, NJ 07747-0024
Tel.: (732) 441-9530; Fax: (732) 441-9377
Luba Bilowchtchuk, Chair

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ / THE UKRAINIAN MUSEUM:

203 Second Avenue, New York, NY 10003
(212) 228-0110 Fax (212) 228-1947
E-mail: UkrMus@aol.com

*Фрагменти низинних узорів Гуцульщини.
Із збірки Климентія Габданк-Рогозинського.*